Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 88 (8. 517) ◆ 1994 йил 27 июль, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

1994 ЙИЛНИНГ 1 АВГУСТИДАН МЕҲНАТ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

1. Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида 1994 йилнинг 1 августидан бошлаб:

иш ҳақи ўрта ҳисобда 1,4 баробар оширилсин ва иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 100 сўм миқдорида;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадларининг энг паст даражаси ойига 100 сўм миқдорида;

ҳозир амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,4 баробар оширилсин ва меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 105 сўм қилиб белгилансин.

2. 1994 йилнинг 1 августидан олий ўқув юртлари талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари ўрта ҳисобда 1,4 баробар кўпайтирилсин.

3. Вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, бюджетдан пул билан таъминланадиган ташкилотлар ва муассасалар, Ўзбекистон Республикасининг Ижтимоий таъминот вазирлиги меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси разрядларига мувофиқ пенсиялар, стипендияларнинг ва ходимлар мансаб окладларининг миқдорлари ўз вақтида қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

4. Бюджетдан пул билан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ харажатлар республика давлат бюджети ва ижтимоий суғурта жамғармаси ҳисобидан қоплансин.

5. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотларга мазкур Фармонга мувофиқ меҳнат ҳақини ўз даромад манбалари ҳисобидан ошириш тавсия қилинсин.

6. Ушбу Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 25 июль.

ПРЕЗИДЕНТ СУРХОНДАРЁДА БЎЛДИ

Термиз, 26 июль. (ЎзА махсус мухбирлари Ғулом Мирзо ва Чори Тўхтаев хабар қилади). Республика Президенти Ислом Каримов 26 июль куни Сурхондарё вилояти маркази — Термизга келди. Маълумки, бу қадимий шаҳар Ўзбекистоннинг жанубий чегарасида жойлашган. Ислом Каримов чегарачилар ҳузурида бўлиб, улар учун яратилган шарт-шароит билан танишди. Ўзбекистонни Афғонистон билан боғлаб турувчи «Айритом-Дўстлик» кўпригини бориб кўрди. Аскарлар, ҳарбий хизматга яқинда чақирилган ёш жангчилар билан суҳбатлашди.

Сўнг Сурхондарё вилояти фаоллари билан учрашув бўлди. Унда вилоят, шаҳар ва туман ҳокимлари, уларнинг ўринбосарлари, суд, прокуратура органлари ҳамда жамоат ташкилотлари раҳбарлари иштирок этди.

Республика Президенти Ўзбекистонда, шу жумладан, Сурхондарёда ислоҳотларнинг бориши, вилоят халқ хўжалигининг айрим соҳаларида бу борада йўл қўйилаётган сусткашлик, айниқса, савдодаги камчиликлар хусусида батафсил тўхталди.

Туман ва шаҳар ҳокимларининг ҳисоботлари тингланди. Хусусан, Сариосиё ва Бандихон туманларида иқтисодий, ижтимоий ва маънавий ҳаётни соғломлаштириш юзасидан аниқ дастурлар ишлаб чиқиш ҳамда амалга тадбиқ этиш вазифалари топширилди.

⊙

«Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари бугунги кунда самарадорликка эришиш билан бир қаторда маҳсулот сифатига катта эътибор беришмоқда.

СУРАТДА: корхона ишчиларидан Орзу Солмонова, Гулруҳ Бобокалонова ва Баҳоргул Исомиддиновалар йигирилган ипларнинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

Козим Ўлмасов олган сурат.

⊙

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Мамлакатимизнинг ғалла хирмони 1 миллион тоннадан ошди. Республикада илк бор шу миқдорда дон йиғиб олинди. Ғалла ўрими ва дон тайёрлаш давом этмоқда.

● Германия Федератив Республикасининг Президенти Роман Херцог Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга ГФР Президенти лавозимига сайланганлиги муносабати билан табриги учун самимий миннатдорчилик изҳор этилган мактуб йўллади.

● Кеча Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир Абдулҳошим Муталов бошчилигида Ўзбекистон Президентининг «Республикада дори-дармонлар сотишни тартибга солиш тўғрисида»ги Фармонининг бажарилиши, аҳолини дори-дармон билан таъминлаш ишларини яхшилаш масалалари муҳокама этилди.

● Кеча Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг умумий йиғилишида Президент Ислом Каримов республика Фанлар академияси умумий йиғилишида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар кўриб чиқилди.

● Янги «Ғаллабанк» ихтисослашган акциядорлик — тижорат банки таъсис этилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Тожикистон Олий Кенгаши шу йил 25 сентябрда Тожикистон Президенти учун сайлов ҳамда мамлакат Конституцияси хусусида референдум ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Мамлакат Президентига Олий Кенгаш раиси Имомали Раҳмонов номзоди биринчилар қатори кўрсатилди.

● Мудофаа корхоналари аҳволи билан танишиш мақсадида бугун Россия Президенти Борис Ельцин уч кунлик сафар билан Красноярскка, Бош вазир Виктор Черномирдин эса Пензага йўл олдилар.

● Кеча Москвада Россия ва Эстония Президентлари Борис Ельцин билан Леннарт Мери ўртасидаги музокараларда Россия қўшинларини бу Болтиқбўйи давлатидан шу йил 31 августгача олиб чиқиб кетиш, айни пайтда Эстонияда русийзабон ҳарбий нафақахўрларни ижтимоий ҳимоя қилишга келишиб олинди. Лекин бу аҳднома Эстония парламенти томонидан тасдиқланиши керак.

● 22 июлга ўтар кечаси Помирбўйидаги Тавильдар туманида мухолифатчи кучлар томонидан гаровга олинган 50 нафардан кўпроқ тожик ҳарбий хизматчиларининг тақдири ҳалигача номаълум.

● Бугун Беларусь мустақиллик кунини нишонламоқда.

● Қозоғистондаги Бақирчиқ конида олтин қазиб олиш йўлга қўйилди. Келгусида бу ерда олтин қазиб олинадиган йирик ишлаб чиқариш ташкил этилади.

ХОРИЖДА

● Вашингтонда АҚШ воситачилигида Исроил билан Иордания ўртасида муносабатларни нормаллаштириш ва иқтисодий ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги декларация имзоланди.

● Ғарбий Африкадаги кичик Замбия Республикасида ҳарбий тўнтариш бўлди. Лейтенант Яйя Жамме бу давлат бошлиғи этиб тайинланди.

● АҚШнинг Макдоннелл Дуглас ва Боинг фирмалари 300 та йўловчига мўлжалланган товуш тезлигидан 2,4 баробар тез учадиган янги самолёт яратиш устида иш олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

«ЎЗБЕККАБЕЛЬ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА БОШҚАРУВНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА УНИ «ЎЗКАБЕЛЬ» ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК БИРЛАШМАСИГА АЙЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

«Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги ишларнинг аҳволини ҳар томонлама ўрганиш якунлари шуни кўрсатдики, бу ерда ягона ишлаб чиқариш-хўжалик мажмуи сифатида бирлашмани бошқариш тизими амалда батамом вайрон қилинган. Таркибий бўлинмаларнинг фаолияти устидан назоратнинг йўқлиги статистика ҳисоботини бузиш, моддий-техника захираларини талон-торож қилиш, молиявий маблағларни белгиланган мақсадларга сарфламаслик ва валюта тушумини солиқлардан яшириш каби кўпдан-кўп фактларга, қонунга хилоф равишда фойда ва даромад олиш мақсадида хизмат мавқеини суиистеъмол қилишга олиб келди.

1993 йилда бирлашма ажратилган ресурслар мавжуд бўлгани ҳолда давлат эҳтиёжлари учун маҳсулот етказиб бериш топшириқларининг бажарилишини барбод этди. 1992 йилдан бошлаб ишлаб чиқариш қувватларидан атиги 60 фоиз фойдаланилмоқда. Бирлашма эмас, балки унинг бўлинмалари томонидан тўғридан-тўғри шартномалар тузиш ҳоллари кенг оммалашди, бунда корхоналарга тақчил қабель ҳамда бошқа маҳсулот эвазига назоратсиз мавоза (бартер) асосида халқ истеъмол моллари етказиб берилди.

«Ўзэлтехсаноат» уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси ва «Ўзсаноатқурилишбанк» томонидан бирлашманинг иши устидан таъсирчан назоратнинг йўқлиги юқорида кўрсатиб ўтилган ва бошқа камчиликлар юзага келишига имконият яратди. Завод раҳбарияти таркибий ўзгартиришларга оид масалалар хусусидаги қонун ҳужжатларини қандай бажараётгани амалда назорат қилинмаган, бирлашманинг бўлинмалари шартномалар тузиш ва ҳисоб-китоблар, айниқса, нарх белгилаш, солиқ тўловлари ва валюта маблағларидан фойдаланиш масалаларида амалдаги тартибга қандай риоя этаётгани чуқур ўрганилмаган.

Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўтказилган ҳар томонлама тафтиш якунлари ва «Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси таркибий бўлинмалари молиявий ҳамда ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятини жиддий равишда бузганлик фактлари бўйича материаллар кўриб чиқиш ва қонунга мувофиқ чоралар кўриш учун Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасига юборилгани маълумот учун қабул қилинсин.

2. «Ўзэлтехсаноат» уюшмасининг раиси Х. Н. Тожиев зиммасига Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси, Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва «Ўзсаноатқурилишбанк» билан биргаликда «Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш, бошқарув тизимини такомиллаштириш, ишлаб чиқариш қувватларидан ва моддий ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, бирлашманинг экспорт имкониятини кенгайтириш борасидаги чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқиб, амалга ошириш мажбурияти юклансин. Амалга оширилаётган ишларнинг бориши ва уларнинг натижалари тўғрисида 1994 йилнинг октябрида республика ҳукуматига маълум қилинсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Давлат мулки қўмитаси «Ўзэлтехсаноат» уюшмаси, «Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан биргаликда 10 кун муддат ичида ижара ва қўшимча ижара бўйича тузилган шартномаларнинг Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига мувофиқ эканини кўриб чиқиб, аниқланган бузғунчилик ҳолларини тугатиш чораларини кўрсинлар.

4. «Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмасини очиқ ҳолдаги акционерлик жамияти шаклидаги «Ўзкабель» давлат акционерлик бирлашмасига айлантириш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси билан «Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси кенгашининг таклифи қабул қилинсин.

5. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мулки қўмитаси:

«Ўзэлтехсаноат» уюшмаси билан биргаликда икки ой муҳлат ичида мол-мулкни рўйхатга олиб баҳоласин, «Ўзкабель» давлат акционерлик бирлашмасини таъсис этиш борасидаги чора-тадбирларни амалга оширсин;

«Ўзбеккабель» ишлаб чиқариш бирлашмасини акционерлик бирлашмасига айлантириш чоғида: чиқариладиган акцияларнинг камида 51 фоизи давлатда қолишини, 29 фоизига қадари меҳнат жамоасига тегишли бўлишини, камида 20 фоизи Ўзбекистонлик ва хорижий юридик ҳамда жисмоний шахсларга эркин сотилишини кўзда тутсин.

6. «Ўзкабель» давлат акционерлик бирлашмаси ижроия аппаратининг тузилмаси маъқуллансин. Унда бирлашма таркибий бўлинмалари фаолиятини бошқариш вазифалари, шунингдек, молиявий маблағлар ва товар-моддий ресурслар ҳаракати ҳисобини юритиш марказлаштирилиши кўзда тутилади.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Ю. Ф. Пайгин, В. А. Чжен зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 25 июль.

** Бу ҳақда Тошкент шаҳар Кенгаши XV сессиясида гапирилган эди*

МАСЪУЛИЯТНИ ОШИРАЙЛИК

Яқинда Ҳамза тумани фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши XV сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

— Ўтган давр мобайнида иқтисодиётимизнинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда халқ хўжалигини, унинг етакчи йўналиши ва корхоналарнинг ишини бир меъёрда таъминлашга тааллуқли бўлган муаммоларга эътибор қаратилмоқда, — деди йиғилишда маъруза қилган туман ҳокими Б. Юсупов. — Ишлаб чиқаришда маҳаллий хом ашёларни ишлатиш йўлларини излаб топишга ҳаракат қилинмоқда. Агар 1992 йилда синтетик кир ювиш воситаларини ишлаб чиқарадиган корхона ўз маҳсулотини 22 та хом ашёдан тайёрлаган бўлса, шундан 18 таси республикамиз ташқарисидан келтирилган. Ҳозирги кун эса бу хом ашёларнинг фақат 4 хили четдан келтирилмоқда, холос. Бундай ишлар «Тошэлектромаш», Ёғ-мой комбинатида, «Ўзбек қоғози» ҳиссадорлик бирлашмасида амалга оширилмоқда.

Бироқ шунга қарамай бир қатор корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқариш суръати кескин камаймоқда. Агар 1994 йил январь ойида «Тошкентвино» корхонаси режани 122 фоизга бажарган бўлса, бугунги кунга келиб 80,5 фоизга тушиб қолган. «Шампанвино» заводи эса 102 фоиздан 59,1 фоизга, идишларни қайта жиҳозлаш фабрикаси 96,8 фоиздан 78,6 фоизга тушиб қолиши ачинарли ҳолдир.

1994 йилнинг январь—май ойларида маданий моллар ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 29 корхонадан 15 тасида қисқарган. 9 та корхона ва хўжалик ташкилотлари 2207 миллион сўм-купон зиён келтириб ишлаган. Шулардан 593,3 миллион сўм-купони 1- ва 1070 миллион сўм-купони 2-автокорхоналар ҳиссасига тўғри келади.

Туманимиз аҳли транспорт ва алоқа хизматининг ёмонлигидан норози бўлмоқда. Бу борада дастлабки текширувлар ўтказилганда, яъни 19—20 июль кунлари туман ҳудудидан юрадиган автобусларнинг ҳаракати кузатилганда аҳоли эътирози қанчалар тўғри эканлигининг гувоҳи бўлдик.

Алоқа хизматидан фойдаланиш ҳам кўнгилдагидек эмаслиги аҳоли томонидан айтилаётган фикрлар аччиқ ҳақиқат эканлиги бугунги кунда исботланиб турибди. Шунинг учун ҳам ишда йўл қўйган жиддий камчиликлари учун Янгиобод алоқа тармоғи бошлиғи ўз вазифасидан бўшатилди.

1994 йилдаги уй-жой қурилиши 59607 квадрат метрни ташкил этиши керак. Ярим йил давомида 27061 квадрат метр ҳажмида уй-жой қуриб битказилди. Бу йиллик режанинг 45 фоизини ташкил этади. Шахсий уй-жой қурилиши бўйича эса режанинг бажарилиши 9,6 минг квадрат метр ҳисобида бўлди. Бу йиллик режанинг 50 фоизини ташкил этади. Бу соҳада туманда жиддий муаммолар мавжуд.

Аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш бўйича, даволаш муассасаларининг моддий-техника базасини яхшилаш, беморларни қабул қилиш шароитларини яхшилаш борасида муайян тадбирлар амалга оширилди. Ўтган олти ой мобайнида тиббий муассасаларни таъмирлаш, тиббиёт ускуналарини сотиб олиш, дори-дармонларни харид қилиш мақсадларига 1270 миллион сўм-купон миқдорида маблағ сарфланди. Бироқ ҳали ҳам туманимиздаги соғлиқни сақлаш муассасалари ишидаги мавжуд муаммолар ҳал қилингани йўқ.

Фаоллар йиғилишида сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Тошкент шаҳар кенгаши XV сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган долзарб вазифаларга эътиборни қаратиб, туманнинг ҳар бир фаоли, корхона раҳбарлари муаммоларни ҳал этишда бор куч ва ғайратини сарфлаб, сидқидилдан меҳнат қилишлари кераклигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

* * *

Шаҳримизнинг бошқа туманларида ҳам Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши XV сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокамасига бағишланган фаоллар йиғилиши бўлиб ўтди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

** Энг афзали — тотувлик*

Биз ўзбекистонликлармиз

МУСТАҚИЛЛИК кунини тантанавор нишонлаш анъанага айланиб бормоқда. Республика «Байналмилал» маданият маркази ҳам ана шу қутлуғ сана олдидан қатор тадбирларни ўтказмоқда. Ўзбекистон халқлари ижодиёти туркумидан ҳар бир миллий маданият маркази йил бошидан буён ўз байрам оқшомларини ўтказишяпти. «Туркистон» саройида ўтаётган бу фестиваллар Ўзбекистонда яшовчи миллатларнинг маданияти, санъати, байрами, миллий урф-одатлари, анъаналари кўригигина эмас, халқларимиз ўртасидаги дўстлик, тотувликнинг намойиши ҳамдир.

Биринчи бўлиб қозоқ маданияти ва санъати кунлари бўлиб ўтган эди. Ундан сўнг татар-бошқирд халқ ижодиёти байрами, кейинчалик украин, рус, белорус халқлари маданий марказлари ҳамкорликда ўз томошалари дастурларини намойиш этишди. Яқинда уйғур ва тожик маданий марказлари томонидан ташкил этилган санъат оқшомлари ҳам диёримизда яшовчи ана шу халқлар вакилларининг катта байрамига айланди.

Ҳар бир халқнинг ўз миллий санъати кўргазмалари ташкил этиляпти. Республика «Байналмилал» маданият маркази биносида бўлиб ўтган «Биз — ўзбекистонликлармиз», «Бир дарахтнинг шохлари», «Шарқнинг қайтарилмас бўёқлари» мавзусидаги, уйғур халқ амалий санъати кўргазмалари томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Мустақиллик куни арафасида «Мустақиллик ва тараққиёт йўлидан» суратли кўргазмасини ташкил этиш мўлжалланмоқда. Шунингдек, мустақилликка бағишланган илмий-амалий конференцияга тайёргарлик кўриляпти.

Мавлуда МИРЗАЕВА.

** Бўлғуси талаба—94*

БИЛИМДОНЛАР САРАЛАНАДИ

Ҳадемай барча олий ва айрим ўрта махсус билим юртларида янги ўқув йили учун тест синовлари бошланади. Бу йилги қабулдаги ўзгаришлар ҳақида Давлат тест маркази раҳбари Музроб Қурбонов бизга қуйидагиларни гапириб берди:

— 1994-95 ўқув йиллари учун республикамиздаги 80 дан ортиқ олий ўқув юртлари ва уларнинг бўлимларига, шунингдек, 70 дан ортиқ ўрта махсус билим юртларига чегараланмаган миқдорда йигит-қизлар ҳужжатлари тест синовларида қатнашиш учун қабул қилиняпти. Бизда мавжуд бўлган маълумотларга қараганда шу кунгача илм масканларига 50 минг нафардан ортиқ абитуриентлар ҳужжат топширишган. Барча таълим масканлари учун тақдим этилган тест саволлари ўрта мактаб дастури асосида тайёрланган. Аммо улар аввалги йилдагидан фарқ қилади. Яъни мутлақо, янги саволлар абитуриентларга тақдим қилинади.

Маълумки, республикамизга жаҳон андозалари талабига жавоб бера оладиган, илмга чанқоқ мутахассислар керак. Шуни инобатга олган ҳолда тест саволлари мактаб дастурлари асосида ҳар йили такомиллаштирилмоқда.

Ўрни келганда шуни айтиб ўтиш жоизки, бу йил ҳам республика ва халқаро олимпиадалар, спорт биринчиликлари ғолиблари муассасалараро давлат комиссиясининг қарори билан ўқув юртларига тест синовларисиз қабул қилинадилар.

Бу йил олийгоҳларга ҳужжат топширувчилар сони ўтган йилдагига нисбатан анча кўп. Бу маълум маънода тест синовлари ижобий натижа берганини кўрсатиб турибди. Тест синовлари — ҳақиқий билимлар беллашувидир.

Баъзи ота-оналар томонидан «Нега тест жавоблари қаламда белгиланади?» деган саволлар туғиляпти. Тест саволларига жавобни қаламда белгилаш абитуриентга бирор саволга танлаган жавоби тўғри эмаслиги аниқланганда хатосини тузатиш имконини беради. Қолаверса, бу усул жаҳон тажрибасида ҳам қўлланилади. Жавоблар эса махсус оптик қурилмаларда «ўқилади» ва компьютерларда ҳисобланади. Жавоблар варақасида абитуриентнинг фамилияси, исми, отасининг исми ёзилмаганлиги ва имзоси қўйилмаганлиги сабабли варақалардаги жавобларни «ўқувчи» оптик қурилмалар ва натижани ҳисобловчи компьютерлар учун фақат ва фақат жавоб варақасининг номери ва унда кўрсатилган натижа жавоблари аҳамиятга эга. Демак, абитуриент ким бўлишидан қатъи назар оптик қурилма ва компьютер унинг билимини тўғри баҳолайди.

Тест синовлари айрим олий ўқув юртларида (Тошкент Давлат Санъат олийгоҳи, Тошкент Давлат Маданият институти ва Тошкент Давлат консерваториясида) қабул ҳақидаги Низомга кўра ижодий, жисмоний тарбия ва спорт мутахассислигига кирувчилар учун ихтисослик бўйича имтиҳон тест синовлари билан биргаликда топширилиши назарда тутилган.

Дилбар ОРТИҚОВА.

ЯНГИ ТОМОША

Ҳамза номли Ўзбек давлат академик драма театрида драматург Иброҳим Содиқов асари асосида тайёрланган «Пролетар революцияси зарбаси ёки бахти қаро келин» спектаклининг кўриги бўлиб ўтди. Томошабинлар илиқ кутиб олган бу комедияни режиссёр Сергей Каприелов саҳнага олиб чиққан.

Кўрикка келган санъат мухлислари рус қишлоғида содир бўлган воқеа орқали социалистик тузумнинг сохта томонлари кулгу ва ўзига хос бўёқлар орқали очиб берилганининг гувоҳи бўлишди. Асосий ролларни театр актёрларидан Ўзбекистон халқ артисти Турғун Хонтўраев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Саидкомил Умаров, Гавҳар Зокирова ва бошқалар ижро этганлар.

Наврўза ЛУТФУЛЛАЕВА.

** Спорт*

Дастлабки ўйинда йирик ғалаба

Қозоғистоннинг Жамбул шаҳрида футбол бўйича Марказий Осиё Кубоги эгаларининг Кубоги баҳслари бошланиб кетди. Шуни мамнуният билан қайд этамизки, дастлабки ўйинда ҳамшаҳарларимиз — Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Кулобнинг «Равшан» командаси устидан йирик — 10:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Ушбу беллашувда бешта тўпни Ш. Мақсудов, 3 тўпни С. Ходиев киритди. Шунингдек, майдон эгалари Жамбулнинг «Тараз» командаси «Олой» (Ўш)ни 8:1 ҳисобида енгди. Бугун турнирнинг энг муҳим ўйини ўтказилади. Ва унда ғолибни аниқлаш учун «Пахтакор» ва «Тараз» командалари беллашишади.

Ҳозир Эронда ҳам Осиё жамоалари ўртасида шунга ўхшаш саралаш мусобақалари ўтказилмоқда.

Тошкентликлар олдинда

Тошкентдаги «Спартак» спорт залида 1978—79-йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида бокс бўйича Ўзбекистон Республикаси Касаба уюшмалари биринчилиги мусобақалари якунланди. Мусобақада Тошкент шаҳри, пойтахт вилояти, Хоразм, Наманган ва Қарши вилоятларидан ташриф буюрган ёш чарм қўлқоп усталари ўзаро беллашдилар. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлики, ҳамшаҳарларимиздан 14 боксчи финалга чиқди ва уларнинг 6 нафари ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасидан жой олди.

Дамир ИСЛОМОВ.

БИЛДИРИШ

Турк ва озарбайжон маданият марказларининг Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик байрамининг 3 йиллигига бағишланиб, 1994 йил 30 июлда соат 19 да ўтказиладиган ижодий кечаси «Туркистон» саройидан Санъат саройи (Панорама кинотеатри)га кўчирилди.

Нуқтаи назар

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ

Маълумки, ҳар бир раҳбарнинг раъият, яъни халқ олдида маълум бурч ва ҳақ-ҳуқуқлари бўлади. Бундай ҳақ-ҳуқуқлар аввало адолат билан уларга муомала қилиш, тўғри ва одил сиёсат юргизиш, халқ учун осойишталик ва тинчликни ўрнатиш, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва бошқа органларнинг бу борадаги даъватига амал қилишдан иборатдир. Адолатли сиёсат юргизилганда халқ билан раҳбарлар ўртасида уйғунлик пайдо бўлади, улардан халқ рози бўлади. Юртбошимиз И. Каримов ташаббуси билан савдо-сотиқдаги, бозорларимиздаги тартибсизликларга қарши кўрилаётган чора-тадбирлар бунинг яққол далилидир. Бугунги кунда мустақиллигимизнинг муҳим белгиси бўлган миллий валютамиз жорий қилинаётган ғоят масъулиятли дамларда нарх-навони сунъий равишда ошираётган қаллоблар, ҳуқуқбузарлар йўлига тўсиқлар қўйиш сиёсатидан ҳаркимиз беҳад мамнун ва рози эканлигини билдирмоқда. Бозорларда тартиб ўрнатиш, нарх-навони пасайтириш чоралари кўрилмоқда. Аммо кўпгина мутасаддилар, тегишли ташкилот ва назорат идораларининг раҳбарлари ўз ҳуқуқ ва бурчларини Вазирлар Маҳкамасида ўтказилган йиғилишда аччиқ дакки эшитганларидан кейингина чуқурроқ ҳис қила бошладилар. Савол туғилади: бугун тилга олаётган камчилик ва нуқсонларни, хилма хил ҳуқуқбузарликларни аввал сезмаганмидик? Бутун бошли бозорлар олибсотарлар қўлига ўтиб кетганлигини, улар ўзларини бозор хўжайинларидек ҳис этиб, хоҳлаган тарзда тартиб-қоидаларни бузаётганлигини сезмаганмидик? Буларнинг олдини олиш кимнинг вазифаси, ҳақ-ҳуқуқи ва бурчи эди? Бозорга ўз маҳсулотини олиб келаётган деҳқонларни "қароқчилар"дан ким ҳимоя қилиши керак эди? Бу кимнинг, қайси идоранинг ваколатига киради? Деҳқоннинг йўлини тўсаётган даллоллар, олибсотарларни тийиб қўйиш кимнинг, қайси идоранинг бурчи эди? Буни мутасаддилар чуқур ўйлаб кўришмаган эди. Биз бунга бозор иқтисоди, тижорат, ишбилармонлик деб лоқайд муносабатда бўлдик.

Ишбилармонлик, меҳнатсеварлик ўзбек халқининг тарихан шаклланган қадриятларидандир. Ишбилармонлик фақат тижорат, яъни олди-сотдидангина иборат эмас. Агар ҳамма ишбилармонлик деб тижоратни тушунса, фақат олибсотарлик йўлига ўтиб олса, у ҳолда мамлакат ривожланмайди, пулнинг қадрсизланиши, нарх-навонинг кўтарилиши тўхтамайди.

Мустақилликнинг энг муҳим омилларидан бири — иқтисодий мустақилликдир. Боболаримиз иқтисод деганда пул, мол ва вақт кабиларнинг қадрини билмоқни тушунган. Иқтисодга риоя қилганлар тинч ва роҳатда яшайди деб ҳисоблаганлар. Мол топмоқнинг энг баракатли йўллари: ҳунарманд, экинчилик, чорвачилик, савдогарликдир. Буларнинг ҳар бирига ҳам замонамизда билим лозимдур", деганлар. Шу жиҳатдан қараганимизда ишбилармонлик биринчи навбатда мамлакат учун, халқ эҳтиёжларини қондириш ва бошқа давлатлар билан тенг ҳуқуқли алоқаларни ривожлантириш мақсадида тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уларни жаҳон бозорига олиб чиқишга интилишдир.

Ривожланган мамлакатларда ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари учун савдо бозорига айланиб қолиш мустамлакачилик занжирларининг боғланиб қолишига ва қолоқликка олиб келади. Ишбилармонлик билан боғлиқ бўлган фаолиятга ҳар бир шахснинг вақтинчалик манфаатлари, бойлик орттиришга интилиши нуқтаи назаридан эмас, балки мустақиллик, тараққиёт, келажак, миллат манфаатларини ҳисобга олган ҳолда ёндошмоқ керак. Акс ҳолда шахсий худбинлик, ўз ҳуқуқ ва бурчларини тўла ҳис қилмаслик умуммиллий манфаатлар билан боғлиқ бўлган тараққиёт йўлини чеклаб қўяди.

Ўзбекистон халқи ўз мақсадига давлат раҳбарияти ва ҳар бир фуқаро томонидан ўз ҳақ-ҳуқуқларидан самарали фойдалангани, ўз бурчларини сидқидилдан адо этгани, ўзаро ҳамкорлиги, фуқароларнинг тотувлиги, миллий бирдамлиги ҳамма жойда тинч ва осойишталикни таъминлаш орқалигина эришиш мумкин.

Бу ҳақиқат ҳар бир фуқаронинг, ишбилармон ва раҳбар кишининг миясидагина эмас, балки қалбида, эътиқодида ҳам чуқур ўрин олмоғи керак. Уларнинг ҳар бири ўз ҳуқуқларидан ўринли фойдаланиши, бурчларини астойдил адо қилиши лозим.

Хулоса шуки, ҳар ким ўз бурчларини тўла ҳис қилиб, уни сидқидилдан бажарса, ҳуқуқларидан бировга зарар етказмай фойдаланса, ҳар ким ўз иши билан машғул бўлса юртимиз обод, турмушимиз фаровон бўлади, давлат мустаҳкам, халқ осойишта, тинч, раҳбарлар баобрў бўлади.

Холмурод НАЗАРОВ,
Тошкент Давлат юридик институти доценти, юридик фанлари номзоди.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИ халқимизнинг урф-одатлари, анъаналари руҳида ҳалол, меҳнаткаш, ўз Ватанига муҳаббат, катталарга ҳурмат руҳида тарбиялашда мактаб муаллимлар жамоаси ва маҳалла қўмитаси фаолларининг ҳамкорлиги алоҳида ўрин тутади.

Собир Раҳимов туманида бу соҳада бирмунча ишлар амалга оширилган. Айниқса, нотинч оилалар билан иш олиб боришда маҳаллаларнинг роли ва ёрдами катта бўляпти. Мактаб, маҳалла, вояга етмаганлар билан ишлаш инспекцияси суд, прокуратура ходимлари билан ҳамкорликда ота-оналар мажлислари ўтказилмоқда. Абдулла Набиев, Беруний, Аҳмад Яссавий, Мирзо Ғолиб маҳалл ларида "Энг намунали оила" кўриги ташкил этилди. Ушбу маҳаллаларда ёшлар тарбиясига алоҳида эътибор беріляпти.

Ўқувчи бўш вақтини қандай ўтказаяпти? Ана шу саволга жавоб олиш мақсадида яқинда 249-ўрта мактабда "Ўсмирларни юксак аҳлоқий руҳда тарбиялашда мактаб, маҳалла, жамоатчилик ҳамкорлиги" мавзусида семинар ўтказилди. Семинарга туман ҳокимлиги халқ таълими бўлими ходимлари, маҳалла оқсоқоллари, оталиқ ташкилотларнинг раҳбарлари, мактаб ва мактабдан ташқари муассасалар раҳбарлари, прокуратура ходимлари қатнашди. Унда ёшлар ва ўсмирларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказишларини таъминлаш, улар ўртасида ғайриқонуний, ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш, уларни миллий анъаналаримиз ва удумларимиз асосида тарбиялаб, касб-ҳунарга йўллашга қаратилган муҳим таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Тумандаги маҳалла қўмиталари қошида, ўсмирлар клубларида ва болалар хамда ўсмирлар ижодиёти марказида ишлаб турган турли тўгараклар, чунончи "Эркин" маҳалласидаги бешикчилик, 23-мактабдаги халқ ҳунармандчилиги тўгараги, "Навқирон" клубидаги кулолчилик тўгараги, "Бургутча" клубидаги наққошлик тўгараклари иш тажрибасини кенг ёйишга қарор қилинди.

Тумандаги маҳаллалар кенгаши билан ҳамкорликда иш олиб бориш ижобий натижалар бермоқда. Масалан, 249-мактаб педагоглари ота-оналар билан маҳалла оқсоқоли Саиднабихўжа отанинг ўсмирлар ўртасида миллий қадриятлар, халқимизнинг урф-одатлари, одоб ва аҳлоқ борасида олиб бораётган мулоқотлари ҳар қандай таҳсинга лойиқ. Ҳар ойда бир мактаб, маҳалла қўмиталари, оталиқ ташкилотлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва бошқа ташкилотлар билан ўз иш режаларини тузишган ва шу асосда иш олиб бориляпти. Ёшлар тарбияси мавзусида учрашувлар, суҳбатлар ўтказиляпти. Ушбу масалага бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда ёндошиляпти. Ўйлаймизки, маҳалла ва мактаб ҳамкорлиги давом этади ва бу ўз ижобий самарасини беради.

Зулхумор ТУРСУНМЕТОВА.

А. Иброҳимов номли Тошкент чинни заводидан чиқаётган маҳсулотлар тобора харидоргир бўлиб бормоқда. Бу ерда жуда кўплаб фахрий ишчилар меҳнат қилишади. Улар имкони борича янги келган ишчиларга чиннисозликнинг сир-асрорларини ўргатиб боришмоқда.

26 йилдан буён меҳнат қилаётган Марҳамат Мўминова гул чизиш цехининг 1-бригадасига бошчилик қилиш билан бирга устозлик вазифасини ҳам ўтамоқда. (Юқоридаги суратда).

Пастдаги суратда Ҳамида Шаропова тасвирга олинган. У 19 йилдан буён ишлайди. 1-қолиплаш цехининг фахрий ишчиларидан саналади.

Виктор Багаев олган суратлар.

Раҳмдил ва меҳр-мурувватли бўлайлик

ЯШАШНИНГ МАЪНОСИ

Шукур ака отасининг насиҳатларини жуда яхши эслайди.

— Ўғлим, доимо одамларни ҳурмат қил, — дерди Назир ота. — Агар қўлингдан келса улардан ёрдамингни аяма. Шундай қилганингда униб ўсаверасан.

Назир ота умрининг асосий қисмини заводда, пўлат қуйиб яшади. Ундан меҳнатсеварлик, инсонни қадрлаш, меҳр-мурувват кўрсатиш, саховатли бўлиш каби инсоний фазилатлар мерос бўлиб ўғли Шукурга қолди.

— Дадамлар ёшлик чоғимдаёқ ҳаётдан кўз юмиб кетдилар, — деб хотирлайди Шукур ака. — Шариф акам билан иккимиз муштипар онамнинг қўлларида қолдик. Онагинам дўппи, чопон тикиб, бизни катта қилганлар. Ёшлигимдан меҳнатга боғланиб, ҳаёт сўқмоқларини бирма-бир босиб ўтишга тўғри келди. Иморат қурилишида қандай юмушлар бўлса ҳаммасини бажардим. Бу билан ҳам ҳунар ўргандим, ҳам ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотиб кўрдим. Қўлларимдаги қадоқ ҳали ҳам кетгани йўқ. Ўзим кўп қийинчиликлар кўрганим учунми, ён-атрофимдаги ёрдамга муҳтож кишиларга албатта қўлимни чўзаман...

Шукур ака Абдуллаев ҳозирги кунда Юнусобод туманидаги "Бахт" жамоа корхонасига раҳбарлик қиляпти. Диққатга сазовор жойи шундаки, унинг бошчилигида тумандаги шифохоналар ва болалар уйлари йўқланиб, зарур бўлса ёрдам кўрсатиляпти.

— Ҳар йили Наврўз айёми, рўза ҳайити ва бошқа тантаналарда Шукур ака ўз хизматчилари билан шифохонамизга келиб, ногирон болаларга хайр-саховат кўрсатади, концертлар уюштир ди, — деди 4-ногирон болалар касалхонасининг бош шифокори Шуҳрат Эргашев. — Бу жамоага катта раҳмат. Маънавий томондан қўллаб-қувватлашга муҳтож бўлган болаларимиз томоша қилиши учун тўртта телевизор совға қилишди.

"Бахт" жамоа корхонаси шунингдек 29-болалар уйига 5 та, 21-болалар уйига эса 1 та телевизор тақдим этди. Тумандаги "Қария — фахрия" уйига вақти-вақти билан нонушта уюштирилиб турилади. Республика болалар шол касалликлари шифохонасини ободонлаштириш учун 600 минг сўм-купон ёрдам пули ажратилди. Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

— Пулни ҳамма ҳам топиши мумкин, — деди Улуғбек туманидаги Мустақиллик маҳалласининг оқсоқоли Ҳусан ака Тўйчиев. — Лекин уни ҳамма ҳам хайр-саховат йўлига, муҳтож одамларнинг оғирини енгил қилишга сарфлайвермайди. Шукур Абдуллаев раҳбарлик қилаётган корхона ходимлари бизнинг жамоамизни ҳам оталиққа олишган. Ҳозирги кунгача "Отахонлар чойхонаси", новвойхона, сомсахона қуриб беришди. Бундан ташқари, улуғ айём кунлари касалларимиз учун дастурхон безаб, ноз-неъматлар тортиқ этадилар.

Шукур ака Абдуллаев ҳақида яна кўп илиқ гапларни гапириш мумкин. Лекин энг муҳими шундаки, у кишининг ҳаёти сермаъно, мазмунларга бой ўтмоқда. Одамлардан раҳмат эшит 6 яшашдан ортиқ бахт борми, оламда!

Шавкат САЪДИЕВ.

Ёшлар — келажагимиз

КАСБ МАРКАЗИ

Пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманидаги 23-ишчи-ёшлар умумтаълим ўрта мактаби муаллимлари бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда бир неча касб ўргатувчи махсус синфларни тузган эдилар. Чунончи, тикувчи, боғча тарбиячилари тайёрлайдиган гуруҳлар асосан Тошкент шаҳридаги маҳаллалар ва боғчаларда энага, техник ходимлар бўлиб ишлаётган ёш қизлардан ташкил топган.

Жами 110 та қиз ҳозир бу даргоҳда ўрта таълим билан бир қаторда махсус касб таълими ҳам олмоқдалар. Машғулотлари эса мактабгача тарбия муассасалари учун тарбиячиларни тайёрловчи билим юрти ўқитувчилари, муҳандис-тикувчилар ҳамда юқори тоифали мактаб муаллимлари олиб боришмоқда. Туманнинг энг аҳоли зич қисмида ана шундай марказнинг бўлишидан атрофдаги маҳалла аҳли жуда мамнун. Буни яқинда ўтказилган "Маҳалла – мактаб – оила" доирасидаги тадбирдан ҳам кўриш мумкин.

Байрамона тусга кирган кенг мактаб ҳовлисида талаба қизлар касб доирасида кўргазма ташкил қилдилар. Кўргазмада болалар, катталарнинг намунавий кийим нусхалари, турли андозалар намойиш этилди. Боғча тарбиячилари гуруҳи эса бўлажак тарбиячиларга зарур бўлган машғулотлардан саҳна асарлари қўйиб бердилар. Санъаткорларнинг шўх ашулалари ёшлик байрамига ўзига хос тус берди.

– Катта ёшли қизлар билан ўтказилаётган бундай тадбирлар биз кутганимиздан ҳам кўпроқ самара беряпти, – дейди мактаб раҳбари Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси Анвар Парпихўжаев, – сабаби, ҳозир маҳаллаларда 9-синфни битириб ҳеч қандай касб-кор ўрганмай бекор юрган ёшлар кўпайиб кетмоқда. Биз ана шундай лаёқатли қизларга бир йўла ҳам илм, ҳам касб ўргатишни олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Энг кераклиси, маҳаллий қизларимиз ўн саккиз ёшгача бирор касб-корли бўлиб, бир вақтнинг ўзида боғчада ва турли енгил саноат корхоналарида ишлайверадилар. Туман халқ таълими бўлими эса биз ўқитаётган қизларнинг боғчада ишлашларига ҳам имкон яратмоқда. Катта ҳаёт бўсағасидаги қизлар учун энг зарур одоб-ахлоққа доир ўгитларни бир йўла тажрибали муаллимларимиз ўргата бормоқдалар. Мана ҳозир ҳам кўриб турганингиздек бугунги тадбирда одоб-ахлоққа катта эътибор берганмиз. Йиғилганлар улар намойиш этган миллий анъаналарни боғча болалари ўртасида ҳам тарғиб этиш кераклигини тавсия этмоқдамиз.

Ҳа, мактаб раҳбарлари бу ерда касб ўргатувчи марказ очиб жуда оқилона иш тутган. Биз буни қизлардаги қизиқиш, ота-оналардаги мамнунликдан билиб олдик. Ўзига хос очиқ эшиклар куни чинакамига мурувват, саховат билан ҳам боғланди. Қизлар ўзлари тиккан бир неча кийимларни Собир Раҳимов туманидаги болалар уйига ҳадя қилишди. Маҳалла эса ўз навбатида бу ерда катта байрам дастурхони ташкил этди.

– Биз мактаб аҳлидан жуда мамнунмиз, – дейди ота-оналардан бири М. Н. Нўъмонова. – Охирги пайтда эскириб кетган мактаб биноси қайта таъмирланиб, ободонлаштирилди. Қизим бу ерда ўқиб, ҳам боғчада ишлаяпти. Мана бу йил тарбиячи ихтисосини олиб ишини давом эттираверади. Бундай ёшлар марказларини иложи борича турли касблар учун жойларда дадил очавериш даркор деб ўйлайман.

Бозор иқтисоди ёшларга ўзига хос равишда ёндошиш зарурлигини тақозо этмоқда. Мактабдаги қизларнинг ўқишга, касбига қизиқишини кўриб, Шайхонтоҳур тумани маорифчилари тўғри йўл тутишаётганлигига ишонч ҳосил қиласиз. Келажак ёшлари иқтидорли, лаёқатли болалар эканлиги ва юқоридагига ўхшаш марказлар ижтимоий ҳаётимизда нақадар кераклиги сир эмас.

Бахтиёр КАРИМОВ.

Шаҳримизда 1 июлдан 10 июлга қадар ўтган ўн кунлик мева-сабзавот ярмаркасининг муддати яна узайтирилганлиги ҳақидаги хабарни эшитиб, Тошкент шаҳар мева-сабзавот саноат бирлашмаси билан боғландик. Бирлашма бошлиғи Салоҳиддин Шахобов бу ҳақда шундай деди:

— Шаҳар аҳолисининг картошка, мева-сабзавот, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига бўлган талабини тўлароқ қондириш, ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига биноан ушбу ярмарка ташкил этилган эди. Ўн кун давомида ярмарка иши билан чуқурроқ танишганимизда чиндан ҳам бу тадбир ҳозирги шароитда ниҳоятда фойдали эканлиги маълум бўлди. Биринчидан, у бозордаги нарх-навога сезиларли даражада таъсирини ўтказган бўлса, иккинчидан, аҳолига ҳар томонлама қулайлик яратди. Қолаверса бу йўл эндигина парвоз қилаётган ўзбек сўмининг қадрини оширишда муҳим омил бўляпти. Мана шуларни ва кўп сонли шаҳар меҳнаткашларининг талабларини ҳисобга олиб, ярмарка муддати 20 августгача узайтирилди.

Дастлабки ўн кунлик давомида республикамиз вилоятларидан 6 минг 500 тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари келтириб сотилди. Шу муддатда бирлашмамиз эса 80 тонна картошка, 1200 тонна сабзавот, 150 тонна мева, 20 тонна дон, 343 тонна гўшт маҳсулотларини ярмарка пештахталарига чиқарди. Маҳсулотларимиз Истиқлол кўчасидаги 7 та павильонда, туман улгуржи чакана мева-сазавот комбинатларининг маҳсулотлари эса ўз ҳудудларидаги белгиланган жойларда сотилди.

Тошкентликлар дастурхони тўкинлиги йўлида

ДЕҲҚОН ҲИММАТИДАН ХАРИДОР МАМНУН

Биз бирлашма бошлиғи намуналилар қаторида тилга олган Сергели тумани улгуржи чакана мева-сабзавот комбинати томонидан ташкил этилган ярмарка билан танишиш мақсадида ўша томон йўл олдик. Танишувни атайлаб мева-сабзавот дўконларини кўришдан бошладик. Барча диққат-эътибор ярмаркага қаратилиб, дўконлар ҳувиллаб қолмадимикан, деган фикрда шундай йўл тутдик. Биз кўздан кечирган комбинатнинг учта дўконида маҳсулот сероб ва ранг-баранг эканлигини билгач юқоридаги фикримиз тамоман ўзгарди.

Сергели-1 да жойлашган 10-дўконга Мирзоҳид Яҳёев бошчилик қилади. Бу ерга ташриф буюрган харидор истаган маҳсулотини топа олади. Пештахталарни тўлдириб турган мева-сабзавотлар орасида картошкадан тортиб, консерваларнинг истаган турини учратасиз.

— Бир кунда 6-7 минг сўмлик савдо қиляпмиз, — дейишади сотувчилар.

Людмила Калеева ва Абдувоҳид Юсупов бошлиқ 5 ҳамда 8-дўконларда ҳам сабзавотлар мўл-кўл. Мижозлар билан суҳбатлашганимизда улар дўконлар таъминотидан ва у ерда сотилаётган маҳсулотларнинг арзонлигидан миннатдор бўлиб гапиришди.

Асосий ярмарка ўтаётган бозорда бўлдик. Айни пишиқчилик учунми, ёки ярмарка сабабми бозор мева-чевалар билан тўлиб-тошган. Олувчидан сотувчи кўп. Нархлар ҳам олдингидек осмонга сапчимайди, анча пастлаб қолди. Ўзини Ўрта чирчиқлик деҳқон Салим Ниёзов деб таништирган отахонга мурожаат қиламиз.

— Бундан бир ой олдин келганимда картошкани 10 мингдан, пиёзни эса 12 мингдан (сўм-купон) сотган эдим. Ҳозир худди шундай маҳсулотларни ярим баҳосига пуллаяпман. Шунда ҳам харидор кам. Ярмарканинг таъсири жуда сезилиб турибди. Тўғри-да, ҳамма арзон маҳсулотга ёпишади. Очиғини айтсам, нарх-навонинг бу қадар тушиб кетганидан сира ранжимадик. Чунки кўпда бўлса фойдаси тегади. Юрт, эл бойиса биз бойиймиз.

Бозорга кираверишдаги пештахталарга туман ярмаркаси жойлашган экан. Ранг-баранг маҳсулотлар орасида рўзғор учун зарур бўлган барча мева-чева ва сабзавотлар бор.

— Бир кунда тахминан 2-3 тонна картошка, шунча пиёз, 1,5 тонна сабзи, 1 тонна лавлаги, 3 тонна карам, 3 тонна помидор, 1,5 тонна бодринг, 300-400 килограмм саримсоқ, 400-500 килограммдан бақлажон ва булғор қалампирини сотяпмиз, — дейди бизга туман улгуржи чакана мева-сабзавот комбинати директори Акмал Абдуназаров. — Машиналаримиз кеча-кундуз Зангиота, Юқори ва Қуйи Чирчиқ, Бўстонлиқ туманларини кезиб, ярмаркамизга узлуксиз маҳсулот етказиб бериб туришибди. Айниқса, бу ишда Отажонов номли (олдинги "Огонёк") хўжалик заводи жамоаси ёрдамидан миннатдормиз. Кўкатларни эса бирлашмамиз қошидаги иссиқхона хўжалиги етказиб беряпти. Хуллас, комбинатимиз томонидан май ойининг бошларида ташкил этилган ярмаркамиз 1 октябргача давом этишини мўлжаллаб турибмиз.

Туман ярмаркасини бойитишда қашқадарёликларнинг хизмати катта бўляпти. Улар бир кунда 7-8 машина маҳсулотни сергелиликлар эътиборига ҳавола этишмоқда. Бу ишга мутасадди этиб тайинланган вилоят ҳокимиятининг қишлоқ хўжалиги бўлими бошлиғи Мардон Эшонқулов ҳар куни бозорда ҳозиру нозир. У харидорлар талаб ва эҳтиёжини қондириш мақсадида зарур маҳсулотлар келтиришга буюртма беради.

Нархлар билан қизиқдик. Карам — 1,5 сўм, пиёз — 6-8 сўм, картошка, — 5-6 сўм, помидор —70-80 тийин ва ҳоказо.

— Ярмарканинг 20 августгача давом этишини эшитиб хурсанд бўлдик, — дейди Мардон Эшонқулов. — Азим Тошкент аҳолисига хизмат қилишга ҳамиша тайёрмиз. Бундан кейин ҳам шаҳарликларга манзур бўладиган сара ва сифатли маҳсулотлар келтириб сотишга ҳаракат қиламиз.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Асбобсозлик заводида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ва халқ истеъмоли буюмларининг турлари тобора кенгайиб бормоқда. Шунинг билан бирга уларнинг сифати ҳам яхшиланмоқда. Бунинг боиси албатта ҳар бир ишчининг ўз касбининг моҳири бўлиб бораётганидадир.

СУРАТДА: шу корхонанинг моҳир фрезерчиси Рихсихўжа Худоёрхўжаев.

ДЎСТЛИК ҒАЛАБА ҚИЛДИ

Шу йилнинг март ойида шаҳримиздаги Тўқимачилик комбинатига фарғоналик бир гуруҳ тўқимачи ёшлар ташриф буюришган эди. Яқинда улар тошкентлик дўстларини ҳам меҳмонга таклиф этдилар. "Тошкент тўқимачилик комбинат" ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси маъмурияти ўз ишчи ва хизматчиларининг Фарғонага бориб келишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб берди. Комбинат Ёшлар Иттифоқи ташкилоти котиби Дўстмурод Эгамбердиев раҳбарлигидаги тошкентлик ёшлар Фарғона тўқимачиларининг ишлаш, яшаш шароитлари, маданий ҳордиқ чиқаришлари, корхонада жорий этилаётган янгиликлар билан танишдилар. Шунингдек, Тошкентнинг "Хумо" ва Фарғонанинг "Семурғ" командалари ўзаро куч синашдилар. Ушбу беллашувда дўстлик ғалаба қилди.

— Фарғоналик ёшлар ҳам, — дейди Яккасарой туман Ёшлар Иттифоқи ташкилотининг биринчи котиби Мавлуда Раимжонова, — бизнинг тошкентлик ёшлар каби изланувчан ва интилувчан эканлар. Ҳозирги шароитда қўл қовуштириб ўтирмасдан муаммоларни ҳал қилиш йўлларини излаётган ёшларга ҳавас қилса арзийди.

Шайдо ХУДОЁРОВА.

Ия, наҳотки?!.

«СОҚОВ» РАДИО

КУНИМИЗНИ радиосиз тасаввур қилиш қийин. Инсон ана шу радио орқали мамлакатимиз фаолиятидаги рўй бераётган иқтисодий, сиёсий ва маданий-маънавий ўзгаришларни билиб олади. Дунё воқеаларини эшитади, ишдан ҳориб-чарчаб келганда эса куй-қўшиқлар унга ором беради. Айниқса тонгти эшиттиришлар кишига завқ бағишлайди, у яхши кайфият билан ишга отланади.

Лекин, уйингда радио тармоғи бўлса, йиллик харажатларини йил бошидаёқ тўлаб қўйсангда, у баъзан ишлаб-ишламай турса, кайфиятинг бузилар экан. Масалан, бизнинг 5-Қўйлиқ мавзесини олайлик. Айниқса, 26-уйда яшовчиларнинг радио тармоқлари кейинги вақтларда тез-тез «соқов» бўлиб, пала-партиш ишлайдиган одат чиқарди. Лекин радио тармоғи учун ҳар йили бадалларни йил бошидаёқ тўлаб келаяпмиз. Бу йил ҳам одатдагидек бир йилликни (1080 сўм-купон) олдиндан тўлаб қўйган эдик.

Тошкент шаҳар радио тармоғига бориб яна нархнинг ошганлигини ҳисобга олиб, тағин қўшимча 1260 сўм-купон ҳақ тўлагандик. Қисқаси йиллик ҳақни ҳар доим муддатидан олдин топширишга одатланганмиз. Лекин 2-3 ҳафта бўляптики, радио тармоқлари миқ этмайди.

Бир неча бор Тошкент шаҳар радиоэшиттириш тармоғи бошлиғи В. А. Авдеевга мурожаат қилдик. Шунингдек, 90-40-13 телефони орқали 5-Қўйлиқ мавзесига хизмат қилувчи уста-монтёр Маҳсум Йўлдошевга ҳам бир неча бор гапирдик. Бу киши бизга доим қўпол жавоб беришдан нарига ўтмайди.

Яқинда унга телефон орқали: "Радио ишламаяпти, қачон ишлатасиз, буюртма берганмиз" десам: "Кутинг, сим йўқ: қачон базага сим келса, шунда тузатиб бераман" деб ва бошқа баҳоналарни рўкач қилиб бақира кетди. Бу кишини тартибга чақириб қўядиган борми ўзи? Ахир қўлдан келадиган арзимас ишларни бунчалар пайсалга солмасдан, баҳона изламасдан қилиш керак-ку? Бунга Тошкент шаҳар радиоэшиттириш тармоғидагилар нима дейишаркин?

Турсунбой СУЛТОНОВ,
Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти катта ўқитувчиси, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Янги давр янги йўналиш янги вазифалар ва янги мақсадлар сари одимлаш лозимлигини кўрсатмоқда. Президентимизнинг яқинда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида юртимиз илм аҳли ҳузурида сўзлаган нутқининг асосий мавзуси ана шу ҳақда бўлди. Ундан келиб чиққан ҳолда қилинажак ишлар хусусида академиянинг Бош илмий котиби, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Қодир Ғуломов билан суҳбатлашдик.

Фан уфқлари

ҲАР БИР СОҲАНИНГ ИБТИДОСИ

— Айтингчи, юртбошимизнинг илм аҳли билан юзма-юз учрашиб, академиянинг келажак фаолиятини белгилаб беришларига сабаб бўлган омилларни қандай изоҳлайсиз?

— Маълумки, замонанинг ўзгариши барча жабҳаларда бўлгани каби фанда ҳам ислоҳотлар ўтказиш зарурлигини билдирди. Айниқса, республикамиз мустақил бўлгач академиямиз олдида ўзига хос вазифалар пайдо бўла бошлади. Хусусан бу борада эндиликда қайси йўналишда иш олиб бориш кераклиги, бозор иқтисодиётига ўтиш даврида академиянинг вазифалари нимадан иборат бўлиши каби масалалар кўндаланг туриб қолган эди. Шунга кўра биринчи навбатда академиянинг ташкилий тизимини ўзгартириш, Низомини янги замон талаби нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқиш, фаннинг ривожига тўсиқ бўлаётган субъектив омилларни бартараф этиш каби ишлар кўз олдимизда намоён бўлди. Бир сўз билан айтганда Фанлар академиясини янгилаш, унинг фаолиятини республика муаммоларини ҳал этишга қаратиш лозимлиги тўла англанди. Зеро, юртбошимиз ўз нутқларида таъкидлаганларидек, фан ҳар бир соҳанинг ибтидосидир.

— Юртбошимиз ўз сўзларида республикамизнинг қишлоқ хўжалигини, иқтисодиётини ривожлантириш, гуманитар фанлар асосида маънавий мерос, миллий қадриятларни тарғиб этиш лозимлигини алоҳида таъкидладилар. Бу борадаги вазифалар нималардан иборат?

— Қишлоқ хўжалиги соҳаси республикамиз ривожининг асосий йўналишларидан бири эканини ҳисобга олсак, бу борада фаннинг салмоғи қанчалар юксак эканлиги ўз-ўзидан маълум бўлади. Чунки мева-сабзавотчилик, пахтачилик, пиллачилик каби соҳалардан фан ўз вазифасини, хусусан маҳсулотни товар ҳолига келтириб, уни жаҳон бозорига олиб чиқиш, унинг рақобатбардошлилигини таъминлаш, чиқиндилардан оқилона фойдаланиш, ўғитчилик соҳасида янги қадамлар ташлаш кабиларни бажариши лозим. Республикамиз иқтисодиётини ривожлантириш, бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш масалалари Президентимизнинг рисолаларида очиқ-ойдин келтирилган. Лекин бу борада бир қанча имкониятлар мавжуд. Масалан, хусусийлаштиришнинг ўзига хос йўллари, қимматли қоғозлар бозори, макроэкономика, микроэкономика кабиларда собиқ иттифоқ давлатлари ўз йўналишларига эга. Биз бу борада халқимиз дунёқараши, минг йиллик урф-одатлар, шарқ фалсафасидан келиб чиқиб иш тутишимиз лозим. Бу йўналишларни эса олимлар ишлаб чиқишлари даркор. Миллий қадриятлар, маънавий меросни тарғиб этиш хусусида гапирадиган бўлсак, шу нарсани унутмаслигимиз лозимки, дунёда ҳали ҳеч бир давлат маънавиятсиз ривожлана олмаган. Чунки ўз-ўзини англаган, Ватан туйғуси қалбида шу халқ фарзанди эканидан ғурурланиш ҳисси мавжуд бўлган инсон буюк давлат қуришга қодир. Шукрки, баъзи бир давлатларда рўй бераётгани каби бирор ўзбек олимининг чет давлатга кетиб қолганини ҳали эшитмадик. Бу — шарқ фалсафасида, маънавиятида улуғланган Ватанга муҳаббат туйғусининг мевасидир. Қолаверса, олимни ҳурмат қилиш одати халқимизнинг асрлар давомида қонига сингиб кетган. Ана шу туйғуни йўқотмаслигимиз, бунинг учун миллий қадриятлар, маънавий меросдан халқимизни тўла хабардор этишимиз даркор.

— Ўша йиғилишда фундаментал фан жамғармасини ташкил этиш хусусида сўз борган эди...

— Бу борада Президентимиз жуда ўринли ўхшатишни келтирдилар, чунончи, фанни бир дарахт деб тасаввур этсак фундаментал фан унинг илдизи бўлса, амалий фан ўша дарахтнинг мевасидир. Академик жамғармани ташкил этишдан асосий мақсад фундаментал фанни ривожлантириш билан унинг меваси бўлган амалий фан ривожига йўл очиш, пировардида илм билан ишлаб чиқаришни ўзаро яқинлаштиришдир. Чунки бозор иқтисодиётининг талаби шу. Маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхона илм аҳлига қанчалик яқин бўлса, фан ютуқларидан қанчалик унумли фойдаланса, у ўз рақобатдошини синдириб, бозорда ўзининг мустаҳкам ўрнини эгаллайди. Бу борада Президентимиз таъкидлаганларидек фундаментал фан ривожига юксак ҳисса қўшган катта олимлар тажрибасини ёшлар кучи билан амалга тадбиқ этиш лозим бўлади.

— Бугунги кунга келиб белгиланган вазифалардан қайсилари амалга оширилди?

— Куни кеча академия раёсатининг янги аъзолари сайланди. Ўта талабчанлик билан сайланган аъзолар 21 кишидан иборат бўлди, ваҳоланки, аввалги раёсатга 9 киши аъзо эди, холос. Аъзолар сонининг кўплиги биринчидан унинг бир қисми институт директорлари, лаборатория мудирлари, тўғрироғи, илм билан бевосита шуғулланаётган олимлар ҳисобига тўғри келса, иккинчидан раёсатга олий ўқув юртлари ректорларининг ҳам жалб этилиши билан боғлиқ. Асосий мақсад — академия шунчалик бошқарув органи бўлиб қолмай, фаннинг ривожига шарт-шароит яратувчи, зарур бўлганда маблағ билан таъминловчи, олимларни ҳар томонлама қўллаб-қувватловчи марказга айланишига эришишдир. Бундан ташқари бугуннинг талаблари асосида академия дастури ишлаб чиқилмоқда, тез кунларда Низом ҳам қайта кўриб чиқилади, асосий йўналишлар белгиланади. Албатта булар ҳали ишнинг бошланиши. Лекин улар юқорида келтирилган вазифаларнинг туб моҳиятидир.

Суҳбатдош
Абдумалик
АБДУРАҲМОНОВ.

Одатда катта спортга қўйилган илк қадам мана шундай бошланади.

Равиль Альбеков сурат-лавҳаси.

"Ватанни севмак иймондандур!" танловига

ЎЛМАС ҚЎШИҚЛАР

• Она Ватан! Сени севгучи ҳар бир қалб эгаси бағрингни ҳар лаҳза кўз қароғида сақлайди. Биридан бири гўзал манзараларинг гўёки тилло нақш бўлиб фарзандларинг қалбига муҳрланган. Сени севгувчи қалб жонини, жаҳонини сенга бахшида қилишга тайёр!

Она Ватан! Сенинг гўзаллигингни куйлаб тугатиб бўлармикин? Сенинг гўзаллигингни мўйқаламлар билан чизиб минг бир хил бўёқларда ифода этишга қайси мусаввирнинг қудрати етаркин! Сенинг ҳар қарич еринг тугамас достон, адоқсиз рангтасвир гулшанидир. Шу гулшаннинг мангу барҳаёт куйчиларидан бири сенинг оташин муҳаббатли ўғлинг Ўрол Тансиқбоевдир.

Диёримизнинг бор гўзаллигини бутун мазмун моҳияти билан ажойиб, ўзига хос умумлашма нафосатли тасвирлар, бадиий бўёқларда акс эттириб ижод қилган, юзлаб асарлари орқали ўзига ҳайкал қўйиб кетган улкан ижодкорлардан бири Ўрол Тансиқбоев эди. Мутахассисларгина эмас, балки оддий кишилар ҳам унинг ижодига баҳо бериб, сахий қалб инсонни алқаганда "она юрт ошиғи" деган иборани тез-тез ишлатишлари бежиз эмас, албатта. Бунинг исботи эса мусаввир яратган "Менинг қўшиғим" асарида яққол кўзга ташланади. Баҳорнинг тароватли кунларида биргина "Ўзбекистонда март" асарини кўз олдингизга келтириб, мушоҳада қилиб кўринг-а! Шунда унинг нақадар чуқур мазмунга, кенг қамровга эга эканлигига яна бир карра амин бўласиз.

Салоҳиятли, кенг бағирли мўйқалам соҳибининг бундай халқ эътирофини олган асарлари ўнлабгина эмас, балки юзлаб яратилганлиги, улар қаторида "Бурчмулла водийси", "Мовий манзара", "Сентябрь оқшоми", "Суйганим ҳақида қўшиқ", "Орол денгизи", "Тоғдаги колхоз", "Ўзбекистонда баҳор", "Иссиққўлда оқшом", "Баланд тоғдаги ўтлоқ", "Сирдарё", "Қайроққум ГЭСи тонги", "Тоғларда", "Чорвоқ қурилишида", "Искандаркўл", "Тоғда куз" асарлари борлигини ўйлар экан ҳар бир санъат ихлосманди, тасвирий санъатни қадрловчи киши беихтиёр ҳайратга тушади. Мусаввирнинг ишчанлиги, фидокорлиги тўғрисида эса унинг дўстлари, қариндошлари, ҳамкасблари ёзиб қолдирган эсдаликлари, айтган гаплари билан рассомнинг Тошкентдаги уй-музейида батафсил танишиш мумкин. Бино улуғ мусаввир ҳаётлик пайтидагидек ҳолатда ардоқлаб сақлаб келинмоқда.

Яқинда у ерда бўлиб, Ўрол Тансиқбоев хотирасини ёд этиб, музейда олиб борилаётган ишлар билан батафсил танишиб қайтдим. Замонамизнинг энг катта манзараси уста рассомларидан бири бўлган Ўрол Тансиқбоев ижоди, ҳаёти ва ижтимоий фаолияти билан бевосита унинг яшаб ўтган уйида танишиш ҳар бир кишида улкан таассуротлар уйғотиши табиий.

Бизни эшик бўсағасида музейнинг катта илмий ходимаси, Тансиқбоев меросининг тарғиботчиси ва тадқиқотчиси Наталья Ивановна Глазкова очиқ чеҳра билан кутиб олди. Кичик даҳлиздан ўтиб, аввал катта устахонага кирамиз. Бу ерда мусаввир ҳаётига оид юзлаб экспонатлар билан аста-секин, батафсил танишиш имконияти бор.

— Уй музейдаги энг муқаддас жой шу сизлар турган устахонадир. У 1976 йилдаёқ "мемориал" деб эълон қилинган. Бу ерда мойбўёқда ишланган тасвирий санъат асарларидан қирқ еттитаси намойишга қўйилган,— дейди бизга изоҳ бериб Н. Глазкова.

— Уларнинг барчаси асл нусхасими?— сўрадик биз.

— Албатта. Чунки уй музей Давлат санъат музейининг филиали ҳисобланади. Асарларнинг кўпи ўша ердан келтирилган ва ушбу устахонанинг доимий кўргазмасига айланган...

Деворлар сатҳига тартиб билан илиб қўйилган манзараларга диққат билан разм солиб, ҳар бирининг мавзуи, бўёқлар жилоси, маҳорат даражасидан қониқиш ҳосил қила бошладик. Ҳар бир рангтасвирнинг ўзига хос томонлари, ўзгачалиги баробарида ҳар қайсисида уста мусаввирнинг ягона шаклланган услуби, ҳеч қайси рассомнинг дастхатига ўхшамайдиган ноёб жиҳати муҳри мавжудлиги билан ажралиб туради. Уларнинг орасидан санъаткорнинг энг машҳур, ўз пайтида жуда кўп кўргазмахоналарни файзиёб қилиб кўрк бағишлаган сербўёқ, жозибалилари — "Тоғлар" (1935 йил), "Олмаотада қиш" (1949 йил), "Қадрдон ўлка" (1951 йил), "Тоғдаги қишлоқ. Оқшом" (1962 йил), "Анзоб довони" (1986 йил) ва бошқалар муносиб ўрин олган. Уларнинг ҳар бирида акс этган манзаралар мазмунини сўз билан ифодалаш анча мушкул. Бунинг учун томошабиннинг сўз бойлиги етмайди...

Мўйқалам соҳибининг энг яхши, кўпчилик ўз вақтида муносиб баҳосини берган асари "Тоғдаги қишлоқ. Оқшом" рангтасвири нафосат ва рангларга бой. Чизгилар тархининг аниқлиги, табиатнинг сукунатли, тароватли онини, ҳаёт ҳақиқатидек тиниқ ишонарли акс эттирувчи кучи билан ҳар қандай киши қалбига чексиз-чегарасиз қувонч ва шукроналик кайфиятини олиб киради. Унда тасвирланган ёз пайтидаги Хумсон қишлоғи, тоғнинг шўх дарёси Угом акс эттирилган бўлса-да, умумлашма образ даражасида мукаммал ишланган...

Устахонадаги ҳар бир нарсани илғаб, танишишда давом этарканмиз нигоҳимиз рангтасвир дастгоҳида турган мусаввирнинг ниҳоясига етмай қолган

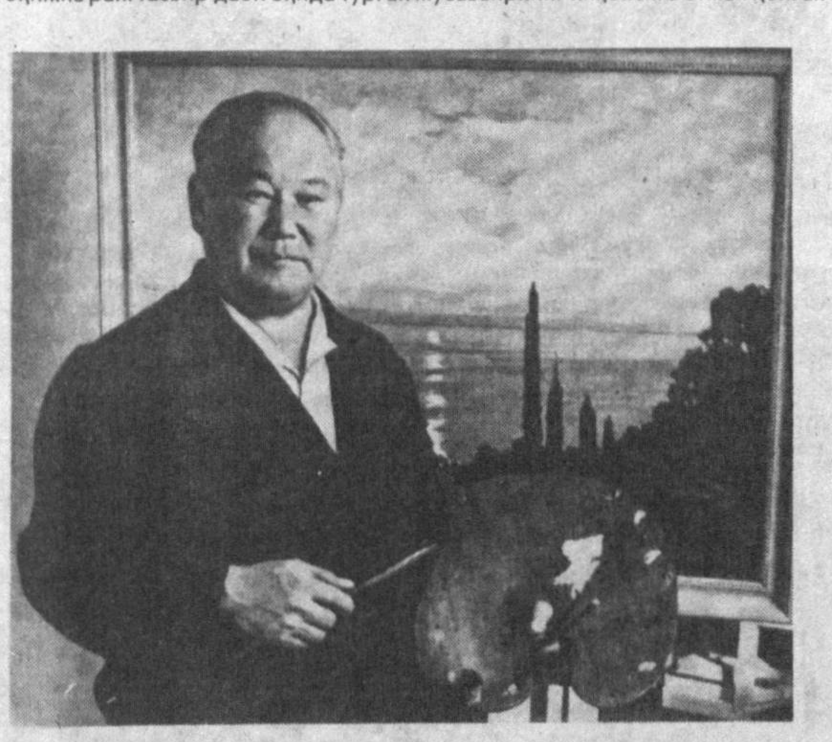

иши "Чорвоқ" 1973 йилда" деб номланган асарига тушади. Бу мўйқалам соҳибининг Чорвоқ ГЭСи ҳақида яратган туркумнинг сўнгги намунаси эди. Ўрол Тансиқбоевнинг Ўрта Осиёдаги улкан қурилишларига бағишлаб ишлаган асарларидан бири "Қайроққум ГЭСи тонги" полотноси икки марта — Москвада ва Брюсселда (Бельгия) бўлиб ўтган Бутунжаҳон кўргазмаларининг кумуш медалларига сазовор бўлганлиги маълум...

Ойнаванд жавонлардаги журнал ва китобларда ижодкорнинг 30 йиллик ижоди ҳақида чиққан материаллар, кўргазмалар каталоги, рассом туғилган куннинг 50 ва 60 йиллик юбилейи муносабати билан тақдим этилган табрикномалар қўйилган. Дераза ёнидаги махсус ясалган токчада 1924 йилдан бошлаб олинган суратлар, газета мақолалари, фахрий ёрлиқлар, хатлардан иборат 2600 ҳужжатни ўз ичига олган ўн иккита альбом сақланади...

Меҳмонхонадаги жиҳозлар ҳам рассом ҳаётлигида қандай турган бўлса, шундайлигича, оддий камтарона нафосатли ҳолда сақланиб келинмоқда. Кенг ва ёруғ, шинам, салқин хонадаги жовонлар, ҳар турли соҳаларга, айниқса санъатга оид китоблар билан тўла. Деворда рассомнинг асарлари — натюрмортлар, ранглавҳалар ва Ўрол Тансиқбоев вафотидан тўрт кун аввал олинган сурати осиғлиқ. Бу файзли хонага Ўрол аканинг дўстлари, меҳмонлари тез-тез йиғилиб туришар ва дастурхон атрофида санъат, кўргазмалар, мусиқачилик, адабиёт ҳақида қизиқарли суҳбатлар қуришарди...

Торгина зина орқали даҳлиздан иккинчи қаватга кўтарилар эканмиз, самимий чеҳрали, норғул кишини учратдик. У бизга пешвоз чиқиб қолиб, илиқ сўрашди.

— Бу киши Салтан Тохое , музейимизнинг директори бўладилар,— деб уни бизга таништирди илмий ходим, Ўрол оғанинг қариндошлари.

Музей раҳбари билан бироз суҳбатлашиб тургач, унинг ҳамроҳлигида томошани давом эттирдик. Иккинчи қаватдаги саҳнда ҳам суратлар бор экан. Уларнинг бирида Ўрол Тансиқбоевнинг ёшлар, ҳозирда эса машҳур бўлиб кетган рассомлар ва танқидчи-санъаткорлар даврасида 1957 йилда тушган сурати бор. У рассом туғилган уйи ёнидаги ўз ижодини бошлаган ҳамда 1966 йилгача ишлаган устахонасида олинган. Суратда акс этган кишилар орасидан М. Мюнц, Н. Кашина, Г. Пугаченкова, А. Умаров, Р. Аҳмедов, Х. Раҳмонов, М. Набиев, С. Абдуллаев, В. Фадеев, Л. Абдуллаевнинг анча навқирон пайтларидаги қиёфаларини дарров таниб олдик. Ёруғ ва кенг деворларига кичик рангтасвирлар, қаламчизгилари осилган, уй жиҳозлари саранжом-саришта, ётоқхонани ҳам кўрдик. У рассом хонадонида ижодий иш ва ҳордиқ олишга яхши имкониятлар яратилганидан далолат бериб туради.

— Мана бу ажойиб сандиқ ва қирмизи гилам Ўрол Тансиқбоевнинг ота-онасидан хотира-эсдалик,— дейди ҳамроҳларимиздан бири мусаввирнинг кичик хонасига кираётганимизда.

Бу кичик ишхонада мусаввирнинг қалами остида пайдо бўлган график ишлар, бўлажак катта асарларга тайёргарлик жараёнида яратилган қоралама, қаламчизгилар ҳам бор экан. Биз ҳамроҳларимиз бу экспонатлар ҳақида олам-олам хотира ва таассуротларни, тарихий далилларни гапириб беришлари мумкинлигидан хурсанд бўлиб, пастга, уй-музей ҳовлисига йўналдик. Уй атрофи яхши парваришланган боғдан, гулзордан иборат экан. Унинг бошланиш жойидаги кенг саҳнда Ў. Тансиқбоевнинг портрет-ҳайкали ўрнатилган.

— Бюст москвалик ҳайкалтарош Р. Амбарцумян томонидан 1976 йили ишланган,— деб изоҳ беришди ҳамроҳларимиз,— дарвоқе, рассом дафн этилган қабристондаги ҳайкал ҳам ана шу ҳайкалтарош муаллифлигида яратилиб, ўрнатилган эди. Ҳали уй олдидаги, ҳовлига кираверишда кўрганингиз меъморий рельеф-пешлавҳа ҳам, бу бюст ҳам бир пайтда ўрнатилган.

Ҳовли этагида қурилган катта, ойнавандли, икки қаватли бинога кўзимиз тушиши билан, Салтан оға:

— Бу янги кўргазмалар мажмуи, яқинда қуриб битказилди. Унда Ўрол аканинг асарлари катта экспозициясини ташкил қилдик,— деди.

— Кўргазмага мусаввирнинг турли йилларда яратган 60 га яқин манзара ва портрет жанрларига оид ишларини турли музей ҳамда кўргазма залларидан келтириб жамлашга эришдик,— деб давом эттирди Наталья Ивановна,— аммо буларнинг асосий қисми ўз жойларига қайтарилади.

Дарҳақиқат, икки қаватли, ёруғ, кенг кўргазмахоналарга Ўрол Тансиқбоевнинг ажойиб, дилтортар манзараларни акс эттирувчи асарлари узукка кўз қўйгандек ярашиб турибди. Уларни мароқ билан томоша қила бошладик. "Хўжакентда", "Помир, Қоракўл", "Моргузар кўли", "Ангрен — Қўқон йўли", "Беруний портрети" ва бошқа кўплаб ёрқин бўёқли, аслидагидек, ҳаётий қилиб ўхшатиб ишланган рангтасвир намуналарини чексиз ҳайрат билан кузатамиз. Уларнинг ҳар бири қаршисида соатлаб тургиси келади кишининг. Суратларга Ватан, Ўзбекистон жо бўлгандек гўё.

Биз мукаммал, тартибли, ҳар томонлама қулай иншоотдан қониқиш ҳиссиёти билан чиқдик. Уни қуришда жонбозлик кўрсатганларга тасаннолар айтдик. Зеро, Ўзбекистоннинг бор гўзаллигини умр бўйи ўзининг ажойиб ўлмас асарлари воситасида тинмай тараннум этган она ер фарзанди, академик, халқ рассоми эл ардоқлаган, суйган инсон хотираси учун ҳар қанча эзгу саъй-ҳаракатлар қилсак ҳам оз деб ўйлаймиз.

• Олам қанчалар гўзал! Назаримизда боғлар оғушида яшнаб, саллониб турган дунёнинг ўзи ҳам худди Ўрол Тансиқбоевнинг мўйқаламида яратилган қўшиққа ўхшайди. Бу қўшиқнинг эса умри боқий. У бизларга юртимизни севишдан, табиатга кўнгил боғлашдан сабоқ бериб, янграйверади.

Баҳром ТОЖИЕВ,
Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

• Танлов ҳомийси — "Ўзбеккосмос".

Ажаб савдолар

ЧИРОҚЛАР НЕГА ТЕЗ-ТЕЗ ЎЧМОҚДА?

— Сизни билмадим-у, лекин менинг жонимга тегди: ахир ўзингиз ўйланг, уч кундан бери чироқсиз ўтирсак-а?

— Қўшнилар тегишли идораларга мурожаат қилишгандир.

— Боришибди. 5-уй-жойдан фойдаланиш идорасига.

— Бизда нима айб, — дебди идора бошлиғи Ҳамидулла Аюпов. — 9, 21, 36, 43-уйларда чироқ йўқлиги ҳақида Собир Раҳимов ноҳия электр тармоқлари корхонасига уч маротаба ёзма равишда хабар қилдик. Барибир фойдаси бўлмади. Бугунгача тузатишгани йўқ.

Қўшниларимизнинг бундай куюнчаклик билан дардлашаётганлиги бизни лоқайд қолдирмади. Биз Собир Раҳимов тумани аҳолисига хизмат қилувчи электр тармоқлари корхонасига йўл олдик.

— Биласизми, менинг иш бошлаганимга атиги бир ярим ой бўлди, — деди корхона бошлиғи Қўчқор Ҳалимов. — Мен сизга айтсам, ҳозирги кунда туманимизда қурувчилар айби билан юқори кучланишли кабелнинг 68 ерида носозлик бор.

— Бу носозлик бартараф этиляптими?

— Иложи борича тезда бартараф этиб ишга туширмоқдамиз, — дейди бошлиқ. — Лекин қурувчилар кўпинча рухсатнома олмасдан, чуқурлар қазишиб, кабелларни узиб юборишмоқда. Яна буниси етмагандек, баъзилари бизга хабар қилмасдан жуфтакни ростлаб ҳам қолишмоқда. Натижада ҳеч ким хабар қилмаганлиги сабабли сими узилган ердаги аҳоли электр нурисиз ўтирмоқда.

Шу ўринда 5-уй-жойлардан фойдаланиш идораси томонидан уч маротаба ариза берилиб, 9, 21, 36, 43-уйларда уч кундан бери чироқни тузатиб беришмаётганини бошлиққа айтишга оғиз жуфтлади-гу, лекин индамадик. Қани, бу ёғи нима бўлар экан, деб у кишининг сўзларига қулоқ солдик.

— Туманимизда 429 та электр нури тарқатиш пункти бор. Бу 300 минг аҳолига хизмат кўрсатади. Шундан 30 фоизи эскирган, — дейди Қўчқор Ҳалимов.

— Кўпинча қайси маҳаллаларда чироқ тез-тез ўчиб туради?

— Эски шаҳардаги Қорасарой, Сағбон, Зарқайнар кўчалари атрофида яшайдиганлардан шикоятлар кўпроқ тушади. Сабаби, бу ердаги симлар эскирган. Сим устунлар чириб ётибди. Сал шамол турдими, диспетчер хонасидаги 42-98-21 қўнғироғи тинмай жиринглайди. Ҳали у ер ўчган, ҳали бу ер. Бизда атиги битта "ГАЗ–52" маркали машина бор. Бу машина билан қаерга ҳам улгуриб бўларди?

— Чириган устунлар ва симларни алмаштиришнинг иложи борми?

— Эски шаҳардаги кўчалар жуда тор. Машиналар киролмайди.

— Хўп, бу ерда устунлар ва симлар эскирган экан, нега энди кўп қаватли Қорақамиш даҳасидаги уйларда чироқ тез-тез ўчади?

— Сабаби кўп. Баъзи электр нури тарқатиш пунктлари ёнига чиқинди уюмлари ташланган. Бу ерга каламушлар ин қуриб олишиб пунктлар ичидаги симларни бир-бирига илаштиришда "ёрдам" беришади. Бундай воқеа 244, 380-ва бошқа пунктларда кўп содир бўлади.

Диспетчер хонасига кирдик. Бу ерда Анвар Нурматов навбатчилик қилаётган экан. Биз 1-Қорақамиш 2/1 даҳасидаги 9, 21, 36, 43-уйларда чироқ йўқлигининг сабабини суриштирдик.

— Кўп қаватли уйларда турувчиларнинг бизга қўнғироқ қилишга ҳаққи йўқ, — дейди диспетчер. Улар фақат уй-жойлардан фойдаланиш идорасига мурожаат этиб, носозликни айтишлари керак. Идорадагилар лозим топишса, бизга буюртма беришади.

— Кўпинча кечқурунлари уй-жойлардан фойдаланиш идорасида ҳеч ким бўлмайди. Бунда аҳоли эрталабгача чироқсиз ўтирадими?

— Унисини билмадим. Буйруқ шунақа.

Бизнингча, қулайлик яратаман деб, ноқулайликлар келтириб чиқарадиган бундай қоидаларни янгилаш пайти келмадимикан?

Аҳолидан 18-19 июль кунлари тушган ариза билан қизиқдик. 18 июлда икки кишидан, 19 июлда тўрт ҳамшаҳримиздан ариза тушган. Бу носозликлар шу куни 2-3 соат ичида бартараф этилганлиги дафтарчада қайд этилган. Биз 9, 21, 36, 43-уйлардаги носозликлар қачон бартараф қилинганлиги билан қизиқдик. 18 июль эрта билан соат 7 дан 10 дақиқа ўтганда қўнғироқ қилишган. Соат 8 дан 10 дақиқа ўтганда бу носозлик бартараф қилинган. 19 июль куни соат 8 дан 30 дақиқа ўтганда тушган шикоят соат 10 дан 20 дақиқа ўтганда тузатилганлиги қайд этилган.

— 20 июль куни соат 6 дан 10 дақиқа ўтганда тушган шикоят-чи?

— Соат 7 дан 05 дақиқа ўтганда тузатилган, — деди Қўчқор Ҳалимов.

— Ҳозир уйларингиздаги чироқлар ёниб турибди.

— Қанақасига ёнсин, уйдан чиққанимизда соат 8 дан ошган эди, уйда чироқ йўқ эди-ку.

— Бўлиши мумкин эмас, — деди бошлиқ дафтарчага кўз югуртириб. — Э, кечирасиз, соат 12 дан 10 дақиқа ўтганида ёқилган экан. Сизларнинг линиянгизни икки маротабалаб қайд қилишибди.

Дафтарчага кўз югуртирамиз. Уни унча-мунча одам ўқий олмасди, ҳижжалаб ўқиганда ҳам тушуниш қийин. Аҳолидан тушадиган аризалар бошқа дафтарчага ёзилар экан. Бизнингча, иккала дафтарни бирлаштириб, носозликларнинг электр монтёрлар томонидан қай вақтда бажарилган ва бажарилмаганлигини қаттиқ назорат остига олиб борилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Чунки бундай дафтарчаларда бажарилди, деб қайд қилинган носозликлар бажарилмасдан, аҳоли бир неча кунлаб чироқсиз қолиб кетмоқда. Сўзимизнинг исботи учун қуйидаги мисолни келтирмоқчимиз. Бошлиқ билан 20 июль соат 18 дан 30 дақиқа ўтганда хайрлашиб, уйга йўл олдик. Келсак қўшнилар ҳали ҳам чироқ ёнмаганлигини, совутгичлардаги маҳсулотлар айнаб қолганлигини айтишиб, хафа бўлишди. Тезда учинчи қаватга кўтарилиб, диспетчерга — 42-98-21га қўнғироқ қилдик. Нуқул банд. Охири бошлиққа — 42-47-70 рақамига қўнғироқ қилиб бизни нега алдаганлиги сабабини билмоқчи бўлдик. Ҳеч ким жавоб бермади. Балки у киши уйларида ястаниб "зангори экран" орқали берилаётган "Шаддод Роза" киносини маза қилиб кўраётган бўлсалар-чи? Ке, оромлари бузилмасин деб зимистон уйда шам ёқишга тушдим...

Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Таҳририятдан: Ҳурматли оқшомхон! Сиз истиқомат қилиб турган жойда ҳам чироқлар тез-тез ўчиб қолмаяптими? Берган буюртмангиз ўз вақтида бажарилмоқдами? Ёки сарсон бўляпсизми? Ана шулар ҳақида бизга ёзиб юборинг. "Оқшом" газетаси эса бу мавзуга яна қайтади.

ЖАЖЖИЛАР БЕЛЛАШИШДИ

МИРЗО Улуғбек номидаги маданият ва истироҳат боғида пойтахт болалар боғчалари ўртасидаги спартакиаданинг финал мусобақалари бўлиб ўтди.

Мусобақалар ўзига хос эстафета кўринишида ташкил этилди — дастлаб болалар энг тез югуриш бўйича беллашдилар, сўнг велосипед пойгаси уюштирилди. Айниқса тўпларни нишонга аниқ отиш баҳси болаларда катта қизиқиш уйғотди. Эстафета спорт мавзуида жамоа бўлиб чиқиш билан якунланди. Жажжилар қўшиқ айтиб, ўйинга тушишди, мураккаб гимнастик машқларни бажаришди.

Болалар спартакиаданинг финал мусобақаларига катта тайёргарлик билан келганликлари сабабли уларнинг маҳоратларини баҳолаб, ғолибларни аниқлаш ниҳоятда қийин кечди.

Ва ниҳоят ҳакамлар ҳайъатининг тортишувларидан сўнг 1-ўринни Акмал Икромов туманидаги 453-болалар боғчаси ҳамда Тошкент шаҳар трактор заводига қарашли 2-болалар боғчаси жамоалари ўзаро бўлишиб олишди. Шайхонтоҳур туманидаги 197-ва Собир Раҳимов туманидаги 441-болалар боғчалари тарбияланувчиларининг маҳоратлари иккинчи ўринга лойиқ деб топилди. Юнусобод туманидан 74-ҳамда Акмал Икромов туманидаги 531-болалар боғчалари жамоалари учинчи ўринни эгаллашди.

Спартакиаданинг ҳамма ғолибларига қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ёқутхон ФАЙЗИЕВА.

Хат босилмади, аммо чора кўрилди

ТАЛАБ ҚОНДИРИЛДИ

Бир гуруҳ оқшомхонлар таҳририятимизга мактуб йўллаб, унда 68-маршрут бўйлаб қатновчи автобуслар сони ниҳоят камайиб кетганлигини, йўловчилар бекатларда соатлаб машина кутиб вақтларини беҳудага сарф этаётганликларини куйиниб ёзишганди. Ушбу хат текшириб чора кўриш учун Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорт Давлат уюшмасига жўнатилган эди. Яқинда мактуб юзасидан шу уюшма раиси ўринбосари С. Асомитдинов имзоси билан қуйидаги жавобни олдик.

"Сизнинг 68-автобус йўналишининг ишлаши ҳақидаги хатингиз кўриб чиқилди.

Қилинган таҳлиллар шуни кўрсатдики, март ва апрель ойларида мазкур йўналишда дизель ёнилғисининг етишмаслиги оқибатида режалаштирилган автобуслар миқдори тўла бўлмаган. Натижада куннинг "тиғиз" соатларида қатнов анча ёмонлашган.

1994 йил 16 март куни шу йўналишда қатновчи 6 та автобус жадвалдан кечикиб ишга чиққан ва эрталабки "тиғиз" соатларда қатнов мунтазамлилиги бузилган.

Мактуб йўналиш ҳайдовчилари, ўқув ишлаб чиқариш мажлисида ҳам муҳокама қилиниб, қатнашчилар эътибори ҳаракат жадвалига риоя қилиш, режалаштирилган қатновлар миқдорини нуқсонсиз бажариш, йўналишда транспорт тартибига риоя қилишга қаратилди.

Йўналишда ҳаракат жадвали бўзилишига сабабчи бўлган 2-автокорхона ҳайдовчилари Прямосудов, Якимов, Умаровларга уюшманинг шу йилнинг 4 апрель ва 6 апрелдаги 37 ва 42-сонли буйруқларига асосан бир ойлик маошлари миқдорида жарима солинди. Кўпчилик талабини ҳисобга олиб йўналишда "Икарус" туридаги автобуслар миқдорини кўпайтириш тавсия этилди.

Йўналиш ишини назорат қилиш 2-автокорхона директори В. А. Ким зиммасига юклатилди".

ЧОРРАҲА

Қисқа сатрларда

ҒОЛИБГА — ПУЛ МУКОФОТИ

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош·бошқармасининг тармоқ бошқармалари ва бўлимлари, туманлар ички ишлар бошқармалари ва бўлимлари шахсий таркибларидан тузилган командалар узоқ масофага югуриш, тўппончадан отиш ва гимнастика бўйича беллашдилар.

Қизғин ва муросасиз баҳслар остида ўтган мусобақа давлат автомобиль назорати ходимлари юксак касб маҳорати намойиш этишиб, умумжамоа ҳисобида шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилдилар. Ушбу бошқарманинг тарғибот бўлими ходими, милиция катта лейтенанти Нуриддин Хўжаев шахсий беллашувда барча ҳамкасбларини ортда қолдириб, мусобақа ғолиби деган номни қўлга киритди. Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси бошлиғи, милиция генерал-майори Комилжон Ғафуров буйруғи билан Нуриддин Хўжаев пул мукофотига сазовор бўлди.

РЕСПУБЛИКА КЎРИГИГА БОРАДИ

Мактаб ўқувчилари ўртасида шаҳар бўйича "Йўлчироқ-94" мусобақалари бўлиб ўтди. Унда II та тумандан келган мактаб жамоалари куч синашдилар. Пировард натижага кўра Собир Раҳимов туманидаги 249-мактаб ва Ҳамза туманидаги 282-мактаб жамоалари биринчи ўринни, Акмал Икромов туманидаги 106-мактаб учинчи ўринни эгаллади. 282-мактаб командаси яқинда Наманганда ўтказиладиган Республика мусобақасида қатнашишга йўлланма олди, 106-мактаб командаси эса "Йўлчироқ" телетанловида пойтахтимиз шарафини ҳимоя қилади.

Ғиёс БОБОЕВ.

АВТОШАҲАРЧА БАРПО ЭТИЛАДИ

Яқинда шаҳар болалари ҳаётида жуда қувончли воқеа юз берди. Тошкент шаҳар ҳокимининг 1994 йил 4 июлдаги қарори билан Островский номли болалар истироҳат боғида автошаҳарча бунёд этиладиган бўлди.

Тошкент шаҳрида болалар ўртасида йўл ҳаракати қоидаларини тарғиб қилиш, йўл-транспорт ҳодисалари олдини олиш долзарб масалага айланиб қолди. Чунки ҳар йили ўнлаб болалар машина ғилдираклари остида бевақт ҳаётдан кўз юмишмоқда, юзлаб болалар майиб-мажруҳ бўлишмоқда.

Ёш тақдирларнинг бундай шафқатсизларча топталишида биз катталарнинг айби кўп. Болаларни йўл ҳаракати қоидаларига ўргатиш, йўл интизомига амал қилишда уларга ўрнак кўрсатиш борасида қилинадиган ишлар беқиёс.

Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси, Ички ишлар бош бошқармаси, Давлат автомобиль назорати бошқармаси, Ўзбекистон Республикаси Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар қўмитасининг болалар автошаҳарчасини тиклаш борасидаги таклифи шаҳар ҳокими томонидан қизғин қўллаб-қувватланиши болалар ўртасида йўл-транспорт жароҳатланишини олдини олиш бўйича ишларни жонлантиришга хизмат қилиши аниқ. Зеро, ўқувчилар "Йўл ҳаракати қоидалари" сабоғида олган билимларини автошаҳарчада амалий жиҳатдан мустаҳкамлаш имкониятига эга бўладилар.

Энди автошаҳарча муассиси бўлган юқоридаги уч ташкилот уни намунали даражада ташкил этишга бош-қош бўлишлари зарур. Хайрли ишдан илгариги автошаҳарчани бузиб ташлаган ва уни болажонлар учун қойилмақом қилиб тиклашга қанчадан-қанча ваъдалар берган метросозлар ҳам четда қолмасалар керак, деб ўйлаймиз.

Р. ГИЗАТУЛЛИНА.

ФАЛОКАТ ОЁҚ ОСТИДА

Фалокатнинг турлари ҳам кўп. Йўл ҳаракати тезлигига риоя қилмаслик, нотўғри қувиб ўтиш каби қоидабузарликлар натижасида ҳам кўнгилсиз ҳодисалар учраб турибди.

Шу йилнинг 20 май куни Тошкент халқа йўлида Назарбек қишлоғи томон йўл олган 1948 йилда туғилган Евгений Кузнецов ҳам катта тезликда келаётиб йўлни кесиб ўтаётган икки қўйни уриб юборди. Тўқнашув натижасида у бошқараётган "ГАЗ-24" русумли, давлат белгиси Ч 32-17 ТН рақамли автомашина халқа йўлининг бу бетига ағдарилиб тушди. Яхши ҳамки бахтли тасодиф туфайли машинадаги ҳайдовчи ва учта йўловчи омон қолишди. Воқеадан хабар топган шаҳар давлат автомобиль назорати бошқармасининг катта нозири, милиция капитани Рустам Шоазизов ва нозир, милиция старшинаси Улуғбек Содиқовлар ҳодиса рўй берган жойга етиб боришиб жароҳатланганларни I-ТошМИ шифохонасига ётқизишди.

Юқорида асосий гаплар билан чегараланиб қолдик, холос. Йўл ҳар қандай ҳайдовчининг қоидага бўйсунишини ёқтиради. Қолаверса, у инсон ҳаёти билан боғлиқ. Ахир у пойга майдони эмаску хоҳлаганча тезликни ошираверсак.

Мирза АБДУЛЛАЕВ.

ЖАЗОСИ ТУРЛИЧА ЖИНОЯТ

Машинани маст ҳолда бошқариш инсон ҳаёти учун хатарли экани барчага маълум. Аммо, қизиғи шундаки, ушбу қоидабузарлик учун ҳар бир мамлакатда ўзига хос жазо турлари қўлланилар экан. Масалан:

•Австралияда катта миқдорда жарима олишдан ташқари матбуотда жиноятчининг исм-шарифи эълон қилинади.

•Малайзияда қамоқ жазоси берилади. Агар ҳайдовчи уйланган бўлса, хотини билан қамоқ муддатини бирга ўтайди.

•Англияда бир йиллик қамоқ жазоси берилади.

•Жанубий Африкада ўн йиллик қамоқ муддати берилади.

•Туркияда соқчилар гуноҳкорни 20 километр ерга яёв ҳайдаб олиб бориб келишади.

•Болгарияда иккинчи марта такрорланганда ўлим жазосига ҳукм қилинади.

•Испанияда олти ойдан олти йилга қадар қамоқ жазоси берилади.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

Бектемир туманида болаларга йўл ҳаракати қоидаларини ўргатиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Бу эса йўл-транспорти ҳодисаларининг олдини олишда муҳим роль ўйнайди. Жамоатчи мухбиримиз Усмон Усмонов олган суратларда тумандаги "Йўлчироқ-94" мусобақаларида болалар ўз билим ва кўникмаларини кўрсатаётган лаҳзалар муҳрланган.

МОТОТАНЛОВГА МАРҲАМАТ

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Давлат автомобиль назорати бошқармаси Файзиобод кўчасида жойлашган автодромда "МОТО-94" танлови ўтказмоқда. Унда иштирок этишга мустақил равишда йўл ҳаракати қоидаларини ўқиб-ўрганган, мотоцикл бошқаришнинг амалий кўникмаларини эгаллаган, ёши 15 дан кичик бўлмаган шахслар таклиф этилади.

Йўл ҳаракати қоидалари назарияси бўйича синовлардан, амалий машғулотлардан муваффақиятли ўтган қатнашчиларга мототранспортни бошқариш ҳуқуқини берадиган "А" тоифали ҳайдовчилик гувоҳномаси топширилади.

Қулай усулда мотоцикл бошқариш ҳуқуқини қўлга киритишни истаганлар танловда қатнашиш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари керак: саломатлиги ҳақида белгиланган намунадаги тиббий маълумотнома; 3,5х4,5 ҳажмли 3 та фотосурат; имтиҳон топшириш учун 500 сўм-купондан (50 тийиндан) пул тўланганлиги ҳақидаги 2 та квитанция; ҳайдовчилик гувоҳномаси ва огоҳлантириш талони учун 4 минг сўм-купон (4 сўм) пул тўланганлиги ҳақида квитанция; шахсий паспорт (16 ёшга тўлмаганлар учун эса туғилганлик гувоҳномаси билан яшаш жойидан маълумотнома).

Танлов қатнашчилари ДАН бошқармасининг тарғибот бўлимида қуйидаги манзилгоҳда рўйхатга олинмоқдалар: Яккасарой тумани, Глинка кўчаси, 44-уй.

КУНДАЛИК МАЪЛУМОТНОМАДАН

•Фарғона йўли кўчасидаги Толариқ кўприги устида "ВАЗ-2107" русумли автомашина темир панжарага урилди. Натижада рулни ҳайдовчилик гувоҳномасисиз бошқарган А. Айитов ва йўловчи К. Мусаевлар тан жароҳати олишди.

•Кеч соат саккизларда Аҳмад Дониш ва Муродов кўчалари кесишган чорраҳадаги пиёдалар йўлагидан ўтиб бораётган 240-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Александр Сигал ва 235-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Кирилли Магдиевлар ҳайдовчи Ш. Алохуддинов бошқариб келаётган ВАЗ-2109" русумли У 8049 ТШ рақамли машина зарбига учрашди. 5-кўп тармоқли болалар касалхонасида кўрсатилган ёрдамга қарамасдан бир кун ўтгач, иккала бола ҳам оламдан кўз юмди.

•Буюк ипак йўли кўчасидаги 60-уй қаршисида "ВАЗ-2106" русумли Ц 2944 ТН рақамли ва «ГАЗ—2410» русумли 12-65 ТНВ рақамли автомашиналар тўқнашуви рўй берди. Текширишда "ВАЗ-2106" русумли машинани "Шарқ" дўконининг 23 ёшли экспедитори А. Асронов ҳайдовчилик гувоҳномасисиз ва маст ҳолатда бошқарганлиги аниқланди.

Текширувда аён бўлди

ДАВЛАТ МАШИНАСИДА — САЙРГА

"Тошкент оқшоми" газетаси ҳамда Тошкент шаҳар ва пойтахт вилояти Давлат автомобиль назорати бошқармалари вакилларининг қўшма тадбири

Халқ хўжалигининг бир маромда ва узлуксиз ишлаши кўп жиҳатдан ёнилғи-энергетика ресурсларининг мавжудлигига, улардан оқилона ва тежаб-тергаб фойдаланишга боғлиқ. Шунинг учун мамлакатимизда бу масалага алоҳида эътибор берилмоқда. Турли жойлардан нефть маҳсулотлари харид қилинмоқда, ташкилот, корхоналар ва аҳолига бетўхтов етказиб берилмоқда.

Шу билан бирга ҳозирги вазиятдан келиб чиққан ҳолда ёнилғи-энергетика ресурсларидан ўринли фойдаланиш, уларнинг беҳуда сарфланишига йўл қўймаслик чоралари ҳам кўрилмоқда. Афсуски, бели оғримасдан нон ейишга ўрганган айрим давлат ва жамоат ташкилотларида уччига чиққан хўжасизликка дуч келинмоқда. Бу, айниқса, транспорт соҳасида яққол кўзга ташланмоқда.

Яқинда Тошкент шаҳар ва вилояти Давлат автомобиль назорати бошқармалари ходимлари оммавий ахборот воситалари вакиллари билан ҳамкорликда давлат транспортидан белгиланмаган ҳамда ғаразли мақсадларда фойдаланишни аниқлаш бўйича қўшма рейд ўтказганларида кўп нарсалар ойдинлашди.

Текшириш шуни кўрсатдики, дам олиш кунлари автохўжаликларда сақланиши ёки шаҳар йўналишида йўловчиларнинг узоғини яқин қилиши лозим бўлган транспорт воситалари Тошкент вилоятининг хушманзара жойларига қараб йўлга чиқмоқда.

Қуруқ гап қулоққа ёқмас, деганларидек, рейд давомида аниқланган қоидабузарликлардан бир қисмини тилга олиб ўтсак. Ғазалкент шаҳридан чиқаверишда Тошкент шаҳридаги 3-автобус саройига қарашли "ЛАЗ-695" русумли 53-84 ТНН рақамли автобус тўхтатилди. Қуёш чор-атрофни тандирдек қиздираётган чоғи йўловчининг кўзи маршрутдаги автобусга нечоғлик муштоқ эканлигини жамоат транспорти хизматидан фойдаланадиган кишилар яхши билишади. Ҳайдовчи Шуҳрат Сиддиқов эса уларни ҳамкасбларига қолдирди-ю, ўзи Шайхонтоҳур туманидаги 262-мактаб ўқувчиларини Чорвоқда айлантириб келишга жўнади. Унинг ҳожатбарорлигидан сарой раҳбарлари бехабар кўринади. Чунки хизмат ҳақи тўланганлиги ҳақида ҳужжат йўқ. Ҳайдовчининг билдиришича, "чапга" чиққанлигидан ҳеч ким хабардор эмас. Бу нимани кўрсатади? Бу автосаройда давлат транспортини белгиланган тартибда сақлаш ишлари, йўналишдаги автобусларни назорат қилиш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигидан дарак беради. Бўлмаса баҳайбат автобус дом-дараксиз йўқ бўлиб қолади-ю, саройда пашша учса билинадиган сукунат сақланаверадими?!

САМ-1га қарашли "ГАЗ-24" русумли 82-41 ТНБ автомашинаси ҳайдовчиси Бахтиёр Ғуломов Чорвоққа мириқиб ҳордиқ чиқараётган меҳмонлар ҳузурига отланибди-ю, дам олиш кунлари давлат транспортидан фойдаланишга рухсат берадиган ҳужжатларни тайёрламабди. Нимадан ҳам чўчисин? Ахир ёнларида бу ташкилот директори ўринбосари Юсуф Алибоев ва у кишининг рафиқалари ўтирган бўлсалар.

Тошкент вилояти халқ таълими бошқармасининг ўқитувчилар малакасини ошириш институтига қарашли "ГАЗ-24" русумли 29-20 ТНА рақамли автомашинасида ректор ўринбосари Анор Сиддиқов Сурхондарёдан келган меҳмонларини тоғнинг ёқимли ҳавосидан баҳраманд қилиш учун кетаётган экан. Хизмат ҳақи кассага тўланмаган, ҳайдовчи Шомурод Шомаҳмудовнинг қўлида эса ҳатто йўл варақаси ҳам йўқ. У билан қилинган суҳбатда маълум бўлдики, автохўжаликдан сўроқсиз чиққан.

Навбатдаги якшанба куни рейд қатнашчилари "Тошкент денгизи" яқинида бўлишди. Бу ерда ҳам давлат транспортидан белгиланмаган мақсадларда фойдаланишнинг кўплаб далиллари очилди.

1-такси саройига қарашли "РАФ-2203" русумли 05-85 ТНА рақамли микроавтобус ҳайдовчиси Тўлқин Зикриллаев Тошкент шаҳридаги 16-маршрут бўйлаб хизмат кўрсатиши керак эди. Бироқ у ҳеч кимга сездирмасдан рулни маршрутдан салкам 150 километр узоқликдаги Бекобод томонга бурди. У ерга кимни ва нимага олиб борганлиги бизга қоронғу. Қайтишда эса Бекобод тумани "Авангард" давлат хўжалиги бекатида Тошкентга бораётган 8 нафар йўловчини машинага ўтказди. "Инсоф" билан улардан кўп сўрамади. "Бекобод — Тошкент" йўналишида қатнайдиган автобус чиптасининг нархига кўнди. 16-маршрутдаги ҳайдовчиларнинг интизомсиз бригадири ҳисобланган Т. Зикриллаевга содир этган ҳатти-ҳаракати учун маъмурий баённома тузилди.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясига қарашли автохўжаликлар ҳайдовчилари ҳам сайр қилишни жуда хуш кўришади. Якшанба куни қурилиш бошқармасининг "Нисса-522" русумли 68-44 ТНМ рақамли автомашинаси ҳайдовчиси гараж бошлиғи рухсати билан йўналишни ўзгартириб, 6 нафар танишини саратон тафтидан қутқариш учун "Тошкент денгизи"га олиб келган. Салқинлаб қайтаётганларида ҳайдовчига бироз қизаришга тўғри келди. Чунки ДАН ходимлари давлат транспортидан белгиланмаган мақсадларда фойдаланилганлиги ҳақида ҳужжатлар тузишди.

Тошкент шаҳар "Интурист" фирмасига қарашли "МАЗДА-КИ15" русумли 30-86 ТНН рақамли микро-автобус ҳайдовчиси Бахтиёр Худойназаров ҳам сира жазирамага дош беролмайдиганлар тоифасидан. Яна бир ғалати одати бор. Ёлғизликни ўлгудай ёмон кўради. Шунинг учун "Тошкент денгизи" қайдасан дея йўлга тушишдан олдин автобусга 2 нафар таниши ва 5 нафар боласини ўтказди. Харажатлар ўз киссасидан эмас, давлат кассасидан сарфланишини ёқтирган Б. Худойназаров автомобилдан фойдаланиш ҳақини тўлаб қўймаган.

Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институтига қарашли "ВАЗ-2106" русумли 45-00 ТНБ рақамли автомашина ҳайдовчиси Ғулом Тошбоев негадир якшанба куни ишга чиқди. Ким билади, балки ҳозир шоли парвариши айни авжидадир. Бироқ рейд қатнашчилари Ғ. Тошбоев билан шолипояда эмас, "Тошкент денгизи" тўлқинининг эпкини уриб турган жойда суҳбатлашдилар. Айтишича ўғилчасини машинага ўтказиб, Туябўғиз касалхонасида даволанаётган қайнотасини кўргани бораётган экан.

ДАН ходимлари диққатини "Тошкент денгизи" соҳилига қараб елдек учиб кетаётган "АЗЛК — 21412" русумли 27-99 ТНС рақамли автомашина тортди. Ҳайдовчи Дилшод Ғуломов давлат автомашинасида онаси, укаси ва болаларини дам олдиришга аҳд қилган экан.

Бундай далилларни яна кўплаб келтириб ўтиш мумкин. Гап унинг сонида эмас. Ачинарлиси шундаки, давлат транспортидан ноўрин фойдаланиш айрим кишилар учун уят ҳисобланмай қолмоқда. Ҳолбуки, кўплаб вазирлик, ташкилотлар юқори идораларга нефть маҳсулотлари етишмаётганлигини, ўзларига кўпроқ ажратилиши кераклигини исботлайдиган юзлаб важлар келтирилган даста-даста ёзишмаларни жўнатишади. Бир вақтнинг ўзида эса ўзларига қарашли автохўжаликларда тартиб ўрнатиш ишларига панжа орасидан қараб келишади.

Хуллас, гапнинг индаллоси шуки, бундан буён ҳам мунтазам равишда дам олиш кунлари ёнилғини шахсий ва белгиланмаган мақсадларда сарфлаб юрган ҳайдовчиларни аниқлаш борасидаги тадбирлар давом эттирилаверади. Айбдорларга нисбатан эса қонунда кўзда тутилган чоралар қўллаб борилаверади.

Ғайрат БОЛТАБОЕВ,
Тошкент шаҳар ДАНБ ходими, милиция майори.
Дилшод ИСРОИЛОВ,
"Тошкент оқшоми" мухбири.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Уруш Қаҳрамони Ф. С. Черников номидаги 1-трамвай депоси трамвай ҳайдовчиларини, ҳаракат таркибининг электр асбоб-ускуналарини таъмирлаш бўйича электрчи-чилангарларни, вагон кузатувчиларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Мазкур соҳалар бўйича ихтисосга эга бўлмаганлар 23-ҳунар-техника билим юртида ёки "Тошшаҳарйўловчитранс" Давлат уюшмасига қарашли трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг ўқув комбинатида таҳсил олишлари мумкин.
— трамвай ҳайдовчилари курсларига 20 ёшга тўлган йигит-қизлар таклиф қилинади;
— ҳаракат таркибининг электр асбоб-ускуналарини таъмирлаш бўйича электрчи-чилангарликка 18 ёшга тўлган йигит-қизлар қабул қилинади.
Ўқиш муддати: трамвай ҳайдовчилигига — 5 ой, электрчи-чилангарликка — 3 ой.
Ўқув жараёнида талабага 75 сўм ҳажмида стипендия, қатновда тажриба ўташ вақтида 3-тоифа (класс) трамвай ҳайдовчилари учун белгиланган тариф ставкасининг 90 фоизи ҳажмида иш ҳақи тўланади.
Ўқишни битириб ишга жойлашган трамвай ҳайдовчилари — 500 сўмгача;
кондукторлар — 200 сўмгача;
электрчи-чилангарлар— 400 сўмгача иш ҳақи олишлари мумкин.
Трамвай депосида ишлаганлар қуйидаги имтиёзларга эга бўладилар:
— хотин-қизлар 50 ёшга тўлгач пенсияга чиқадилар;
— эркаклар 55 ёшга тўлгач пенсияга чиқадилар (фақат трамвай ҳайдовчилари)
— кўп йиллик хизмати учун 6 иш куни қўшиб, меҳнат таътили берилади;
— иш якуни бўйича ҳар йили 13-14-маошлар тўланади;
— шаҳар электр транспортида текин юриш ҳуқуқига эга бўлади;
— физкультура ва соғломлаштириш мажмуи имкониятларидан фойдаланади;
— Сирдарё соҳилидаги дам олиш зонасида ҳордиқ чиқаради;
— ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида дам оладилар.
Манзилгоҳлар: 23-ҳунар-техника билим юрти Темур Малик кўчаси, 3-а уйда (3-трамвай депоси қошида) жойлашган.
6, 13, 22-трамвайлар, 9, 18-троллейбуслар, 17, 71, 83, 96-автобусларнинг "Чимён" бекати.
Телефонлар: расмийлаштириш бўлими — 63-28-97,
23-ҳунар-техника билим юрти — 63-38-93.
1-трамвай депоси Гайдар кўчаси, 86-уйда жойлашган. Унга 1-трамвай, 55, 161-автобуслар билан борилади ва "1-трамвай депоси" бекатида тушилади.
Телефонлар: қабулхона — 91-19-30,
тасарруф бўлими — 91-18-09.
ТТИЧБнинг ўқув комбинати А. Фитрат кўчаси, 180 а-уйда жойлашган.
Комбинатга 2, 10-трамвайлар, 61, 66, 161-автобуслар билан борилиб "Баҳор" бекатида тушилади. Ўқув комбинати қабулхонасининг телефон рақами — 91-53-82.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ Х. З. КАЛОНОВ НОМЛИ ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ
Ахборот сервис соҳасида
ДАВЛАТ БОШҚАРМАСИ, БАНК ИШИ, ИЖТИМОИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР, ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ БАЖАРИШ, ТИЖОРАТ, МАДАНИЯТ-МАОРИФ,
йўналишларидан бири бўйича
маълумот ва касб эгалламоқчи бўлган барчага
БИЛИМ ЮРТИ
таълим ихтисослари бўйича янги ўқитиш тизими ва янги педагогик ва технология шаклларини
ТАВСИЯ ЭТАДИ:
а) янги ахборот технологиялари (ЯАТ).
б) бошқарувчи ҳужжатлаштириш (БҲ)
БИЗДАГИ ТАЪЛИМ – БУ:
– халқаро стандартлар бўйича таълим мазмуни.
– маълумот тўғрисидаги дипломнинг эркин қўлланиш мақоми.
– меҳнат бозорида ихтисоснинг рақобатга қобиллиги,
– ихтисос йўналишини танлаш, таълим мазмуни ва шакллари,
– талаба мақоми (таълим даврига ҳақиқий ҳарбий хизматдан вақтинча қолдириш билан),
– таълимнинг ишчи тиллари – ўзбек, рус, инглиз.
Сизга тил тайёргарлигингизни такомиллаштириш ва мавжуд нуқсонларни йўқотишингизга ёрдам беришади.
Интеграл ўқув режаси бу:
касбий тайёргарлик дастурлари;
бошланғич касбий тайёргарлик;
малакали меҳнат учун тайёргарлик;
ахборот сервиси техник-технологи;
ахборот сервиси муҳандиси.
ТАЪЛИМИЙ ДАСТУРЛАР
– ўрта маълумот,
– тўлиқсиз бакалаврат,
– тўлиқ бакалаврат.
Ўқиш муддати – 1 йилдан 6 йилгача.
Тошкент шаҳрида қайд қилинган, 11-синф маълумотидаги шахслар қабул қилинади.
Абитуриентларни саралаш йўли билан танлаш жараёни қуйидагича: 1 босқич – фанлар бўйича тест синови: БҲ – диктант, мантиқларга аннотация ёзиш ва таҳрир қилиш, ЯАТ – шахсий ЭҲМ, математика.
II босқич – шахсий ЭҲМда мантиқий тест синови.
III босқич – руҳий-педагогик тест синови.
Барча саралаш босқичларнинг якунларига кўра олинган рейтинг ўқишга қабул қилиш мезони бўлиб хизмат қилади.
Танлов қуйидаги муддатларда ўтказилади:
Танловга ҳужжатлар 10 августгача қабул қилинади.
Консультациялар 1-10 август кунлари ўтказилади. Саралаш танлови 11 августдан 21 августгача ўтказилади.
Манзилимиз:700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10, 85, 88-автобусларнинг "Семашко номли институти" бекати). Маълумотлар олиш учун телефонлар: 34-24-18, 34-55-73, 34-52-50.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки шуни эслатиб ўтади: Жамғарма банкининг барча муассасалари жамғарма ҳисоб варақалари ва тўловнинг ҳамма турларига сўм-купонларни 1994 йил 1 августгача қабул қилади.
Сўм-купонларингизни вақтида жамғарма ҳисоб варақалари ва тўловнинг ҳамма турларига қўйишга шошилинг!
Тошкент шаҳар жамғарма банк бошқармаси.

"Тошшаҳарулгуржибиржасавдо"га таъминот тузумида иш тажрибасига эга бўлган
БОШ БУХГАЛТЕР КЕРАК.
Маълумот учун телефонлар 56-40-76, 56-04-31.

Акмал Икромов туманидаги "Наргиз" кичик корхонаси тугатилди. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида Октябрь мавзеси, Саноат зонаси, Бош АНКда қабул қилинади.

Тошкент оқшоми
Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.
Манзилимиз: 700000. Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.
Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.
Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.
Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.
Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Буюртма Г—993. •Босмага бериш вақти 11.30. •Босмага берилди. 11.20
1 2 3 4 5 6.